27ՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 7236 — 22 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 1910 — ՈՒՐԲԱԹ

4 Février 1910 — 27me année — N. 7236

ԽՄԲԱԳՐԱՊԵՏ
ԵՐ. ՍՐՄԱՔԷՇԽԱՆԼԵԱՆ

Գրուբիւզի եւ չեն ցրուիր

Բաժանորդագրութեան պայմանները տեսնել Դրդ էջը։

Կ. ՊՈԼԻՍ, ԴԱԼԱԹԻԱ

10 ՓԱՐԱ

Արեւելք

ՕՐԱԹԵՐԹ ԱԶԳԱՅԻՆ

10 PARAS

آره‌ولك
ارمنیجه یومیه و سیاسی غزته
صاحب امتیازی قره‌كین بویاجیان
درعلیه غاطه

AREVELK
JOURNAL ARMÉNIEN
Cons/ple, Galata

ԿԻԼԻԿԻՈՅ ՈՐԲԵՐՈՒՆ «ԱՐԵՒԵԼՔ» ԿԸ ՅԱՏԿԱՑՆԷ

1.— Ծեռի։ Ծախսուած իւրամաճիւր «Արեւելք»ի վրայ մէկ փարա։— 2.— Վերարտգծմամ բաւական է (14 գիծ.) յեռոյ զանի բաժանորդագրութեանց իւրամաճիւրէն 10 գրշ.— 3.— Իբր 200 ոսկի բերրին ուղղած բաժանորդ. պահանջին 100ին 25 ը. այսինքն 200 ոսկի.— 4. Հարսանիքի ծանուցմանց ու մահագրի վրայ 20 ակաս գրշ — 5.— Թաղ. խարհուրդի, եկեղեցւոյ, պաշտաւոնական ծանուցմանց իւրամաճիւրէն 5 գրշ.

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

ՀԱՍԱՐԱԿՈՒԹԵԱՆՑ ԳՈՐԾԵՐԸ

ՆՈՐ ԿԱՆՈՆԱԳԻՐ

Տեղական թուրք թերթ մը կը հաղորդէր երէկ թէ Շէյխ-իւլ-Իսլամութեան Դիւան մէջ կանոնագիր մը պատրաստուած է հասարակութեանց ներքին գործերուն վերաբերեալ եւ քննուելու համար մատուցուած է Պետական խորհուրդին։ Կանոնագիրը կը բաղկանայ յիսուն յօդուածներէ եւ կը տրամադրէ որ ոչ է միլիատուրթիւն չէլայ զանազան հասարակութեանց ներքին գործերուն։

Զեռքի տակ չունենալով սոյն կանոնագիրը, բնականաբար կարելի չէ այժմէն բան մը ըսել անոր տրամադրութեանց մանրամասնութիւններուն վրայօք։ Ցայտնի չէ նմանապէս թէ ի՞նչ բանէ թելադրուած Շէյխ-իւլ-Իսլամութիւնը կը ձեռնարկէ այս կարգի կանոնագրի մը պատրաստութեանը։ Կ'ենթադրեմ սակայն որ իր բնած տեղին կրօնական հանդամանքը ծանօթ ըլլալով, ինդիրը կը դնէ այս նարկուած հասարակութիւններուն կրօնական կամ դաւանական գործերուն շուրջը։ Հարկ է նաեւ ի նկատի ունենալ սա պարագան որ երբ կանոնագիր մը «հասարակութեանց ներքին գործերուն չխառնուելու» սկզբունքը կ'օրինադրէ եւ միւս կողմէ կը բաղկանայ յիսուն յօդուածներէ, կը-նայ պատահիլ նաեւ որ մանրամասնութեանց մէջ ընդհանուր սկզբունքը պայմաններու ենթարկուած ըլլայ և այն իրաւասութիւնը, զոր հասարակութիւնները արդէն դարերէ ի վեր կը վայելեն օսմ. կառավարութեան տակ, իրենց ներքին գործերուն մէջ, առարկայ դառնայ այնպիսի սեղմումներու, որոնք խնդիր մը ևս բերեն բարդել այնքան ուրիշ խնդիրներու վրայ։

Նոր կանոնագրի մը պատրաստութիւնը, այս իմաստով, ենթադրել կուտայ նաեւ թէ օսմ. զանազան հասարակութեանց (ո՛րքան ջիղերուս կը դպչի այս վերջին բառը) ներքին գործերը, կրօնական և կրթական, մինչեւ ցարդ չէին վայելեր անհրաժեշտ անկախութիւնը և միլիատուրթիւն կ'ըլլար անոնց։ Մինչդեռ, մինչև օսմ. սահմանադրութեան հաստատման թուականը, երբեք չի յիշուիր որ օսմ. տէրութիւնը բռնակալ սուլթաններու տիրապետութեան օրով, նոյն իսկ Ապտիւլ-Համիտի ատեն, ոչ է կերպով ամէնապզտիկ միջամտութիւն մը փորձած ըլլայ Թուրքիոյ զանազան հասարակութեանց ներքին գործերուն, որոնք յանձնուած են կատարեալ անկախութեամբ։ Նոր ըէժիմին հաստատութենէն, այսինքն սղատութեան շրջանէն ետքն է որ առաջին անգամ Երիտասարդ-Թուրքերը հայրենասիրաբար խնդիր ըրին հասարակութեանց ներքին գործերուն։

Ինչ բան չէր եթէ ոչ, կարճ խօսքով, կորուկ ու ակնյայտի սկզբնաւորութիւն մը զանազան ցեղերու ձուլման թուրք զանգուածին մէջ, միւս կողմէ անոր երեսէն այս երկրին այլապէս տխուր ցնցումներու և շփոթութեանց մատնուիլը կասկած չէր վերցներ։ Մանաւանդ, ի գին իրենց ցեղային ինքնութիւններու ոչնչացումին չէր սը այլ եւ այլ ոչ-իսլամ տարրերը իսլամ տարրին չտի և նոյն իսկ անկէց ալ աւելի խանդակաթոյրէն փարեցան Սահմանադրութեան։ Եթէ անոնք պզտիկ կասկած մը ունենային թէ նոր ըէժիմը այդ օրինակ վտանգի մը փոսը պիտի ըլլար իրենց գոյութեանը տեսակէտով, տարբեր կ'ըլլար իրենց դիրքը հանդէպ նոր ըէժիմին։ Ամէնէն փնթի տարրդ իսկ երբեք չի զիջանիր ուրանալ իր ցեղային ինքնութիւնը և ձուլուիլ ոչ է ուրիշ տարրի հետ։ Եւ յեսոյ ձուլման պարագայի մը մէջ շատ կարեւոր և շատ կենսական պայման մը կայ։ Բարոյական, մտաւորական, քաղաքակրթական բացարձակ արժանիքներով և ձիրքերով օժտուած ազգերն են որ ձուլելու իրաւունքը կը վայելեն։ և նոյն իսկ ատիկա ինքնաբերաբար տեղի կ'ունենայ, ինչպէս եղած է հին ատենը հռոմէական հզօր քաղաքակրթութեան և հելլէն պայծառանչոյլ քաղաքակրթութեան ազդեցութեանը տակ։ Իւրացնելու, ինքն իր մէջ հալեցնելու այս այժը ո՞ր տիրող տարրին մէջ է որ կը յայտնուի հոս։ Ո՞վ որի մէջ պիտի ձուլուի։ Ո՞ր առաւելութիւնը, ո՞ր արժանիքները և ո՞ր ձիրքերն են որ իրաւունք կուտան կոր ձուլելու ուրիշ տարրեր, որոնք հազարաւոր տարիներու հնութիւն և փառաւոր անցեալ ունին։ Ի՞նչ ծիծաղելի յաւակնութիւն։

Բայց խորհրդածութեանց այս շղթան շատ հեռուները կրնայ առաջնորդել և անախորժութիւններ ըսել տալ, որոնք գուցէ շատ համապատասխան չըլլան ցեղային համերաշխութեան սկզբունքին։ Մինակ այս երկրին շահուն համար վճռորաբար կարելի է խորհուրդ տալ ուր որ անկ է որպէս զի ցեղային ձուլումներու հսկայական և անհնարին գործողութիւններու ունայն հետապնդումներէն վաղ անցնելով՝ երկրին ընդհանուր բարեկարգութեան խնդրովը զբաղուի։

Գալով Շէյխ իւլ իսլամութեան պատրաստած վերոյիշեալ նոր կանոնագրին, կը սպասենք անոր յիսուն յօդուածներուն պարունակութեան հրապարակումին, կարծիք մը կարենալ յայտներու համար։ Բայց այժմէն կարելի է հարցնել թէ Շէյխ իւլ իսլամը այդ կարգի շատ կարեւոր կանոնագիր մը ինչո՞ւ կ'ենթարկէ Պետական խորհուրդին քննութեանը, փոխանակ ներկայացնելու Օսմ. խորհրդարանին։

Եր. ՍՐՄԱՔԷՇԽԱՆԼԵԱՆ

ԲՆՈՒԹԵԱՆ ՕՐԷՆՔԸ

(ԻՆՉՊԷ՞ Վ.ԻՒԱԿՈՒԱԾ ԵՆ ԿՐՕՆԱԿԱՆՆԵՐԸ)

Բնութեան անժխտելի մէկ օրէնքն է որ ոչ է այժ, ոչ է գոյութիւն իր արտայայտութեան մէկ զէնիթը, մէկ գագաթնակէտը ունի, ուր հասնելէն ետքը անխուսափելիօրէն դատապարտուած է դարձեալ վար իջնալու։

Այս օրէնքը ոչ է բացատրութիւն չի ճանչնար, չէ ճանչցած և չպիտի ճանչնայ երբեք։ Ասիկա գիտութեան հաստատած այն վճիռներէն է՝ որուն դէմ ըմբոստանալ անկարելի է։

Պատմութիւնը ցոյց կուտայ մեզի թէ այդ օրէնքը բռնաբարելու խելֆորձեր եղած են. մարդկային անկուշտ փառասիրութիւնը հաղուադէպ չէ որ գլուխ վերցնել ուզած ըլլայ այդ ճակատագրին դէմ. բայց բոլոր այդ ըմբոստ գլուխները փշրուած ինկած են ի վերջոյ անէանքի փոշիին մէջ թաղուելու և անցնող ժամանակը—մեծ յաղթանակը—արհամարհոտ հեգնութեան մը քմծիծաղը նետած է անոնց միամիտ յանձնապատանութեան վրայ։

Կրօնքը՝ որուն ծագումը անչափ դարերու ստուերին մէջ թաղուած է՝ ամէնամեծ ոյժն է որ տիրած ըլլայ երբեք մարդկութիւնը կազմող միլիոնաւոր էակներուն վրայ։ Եւ այդ պարագան հաւաքը ներշնչած է իր պաշտօնեաներուն, թէ անիկա միակ բացառութիւնը եղած ըլլայ, միակ անկորնչելին։ Եւ բոլոր ուրիշ ոյժերու անկումը տեսնող իր գոյութիւնը ամէնախոր արժաներով օժտած է այդ հաւաքը։ Կրօնքը միշտ ուռճացուցած, միշտ տարածած է իր ոյժերը, այս ու այն ձեւերու և առորաբաժանումներու տակ հետզհետէ աւելի ուժգին ցանցի մը մէջ գրկելով մարդկութեան զանգուածը։ Եւ ժամանակը, երեւոյթապէս պարտուած անոր պատկառազդու մեծութենէն, խոյս տուած է կարծես անոր հետ պայքարելէ և հանդարտօրէն ձգած է որ ան բարձրանայ, ան հասնի իր զէնիթին։ Բնութեան օրէնքին պարտութիւնը կարծուած այդ հանդարտութիւնը, այդ լռիկ համակերպութիւնը, իր ապաւով, իր անխուսափելի յաղթանակին գիտակցութենէն ուրիշ պատճառ մը չէ ունեցած։ Կրօնքը իր ամենակարողութեան աթոռին տոնած է այնպիսի բարձրութեան մը վրայ՝ ուրկէ անդին ճամբայ չկար ալեւոս և իրեն կը մնար եւ դառնալ, վար իջնալ։

Ու իջած է, քայլ առ քայլ իջած է հակառակ իր սպասարկուներուն, իր նը-պատաւորեալներուն ամէն բանի յանդգնող ճիգերուն։ Կրօնքը այսօր իր վայրէջքի ճամբուն մէջն է. ասիկա ախորժելի ճշմարտութիւն մը չէ իր հաւատարիմներուն համար. սարսռանդի մը վրայէն դէպի անդունդ գլոռոր մարդ մը ամէն բանի կը կառչի ինքզինքը կեցնելու համար. դէպի գերեզման գացող ծերուկ մը կեանքին ամէն մէկ ասիճանին կառչած կ'ուզէ մնալ, բայց օգուտ չունի. անկումի օրէնքը տիեզերական է։

Ատեն եղած է որ մարդոց բոլոր գործերը, նոյն իսկ հասարակական ու քաղաքային, կրօնականներու ձեռքով կը վճռուէին։ Այդ օրերը անցած են—եթէ դեռ չանցած տեղեր ալ գոյութիւն ունին, այդ տեղերէն ալ պիտի անցնին։

Ցեսոյ կրօնականները միայն հոգեւոր, միայն կրօնական գործերու ուղղութիւնը գէթ ամուր բռնած են իրենց ձեռքին մէջ, վայրագօրէն կռուած են անոր դէմ եղած ամէն ոտնձգութիւններու հանդէպ։ Բայց հանկէ ալ հարկ եղած է ընկրկիլ քայլ առ քայլ. անկումը դանդաղ է՝ բայց ապահով. զայն կասեցնող բան մը գոյութիւն չկրնար ունենալ այլ եւս և մինչև փճացում պիտի քալէ ան—հոն միայն կրնայ կանգ առնել։ Արեւը՝ որ առաւոտն վեհափառօրէն կը ծագի, կէս օրուան իր լիաւլիր զէնիթէն ետքը դատապարտուած է խոնարհելու և մարը մտնելու իրիկուան։ Կրօնքին օրը դարեր տեւած է և դեռ պիտի տեւէ. փոյթ չէ, ան ալ իրեն իրիկունը ունի և դէպի հոն կը քալէ արդէն։

Առաջին ջախջախիչ հարուածը Ֆրանսացիները տուին անոր մեր ժամանակներուն մէջ. միւսներն ալ պիտի տան ուշ կամ կանուխ։ Թագաւորներուն իր ոտքերը համբուրել տուող Պապը, այսօր Վատիկանի չորս պատերուն մէջէն միայն տանմանափակ իշխանութիւն մը բռնած է ձեռքը։ բայց օր պիտի գայ որ ձեռքերը պիտի բանայ և դատարկութիւն միայն պիտի տեսնէ հոն։

Մեր շրջանակին մէջ, ազգերը, հասարակութիւնները ստիպմանաբար իրենց ձեռքին մէջ առնել կ'ուզեն այսօր նոյն իսկ կրօնական խնդիրներուն լուծումը։ Պիտի ըլլայ ատիկա։

Եօաքիմ մը կ'ըմբոստանայ անոր դէմ, տարիներէ ի վեր նուիրագործուած բացառութեան մը և իր անձին չուրջը միամիտ ժողովրդականութեան մը հիւսած պատնէշին կրթնելով։

Գիւլնեան մը կ'ուզէ ծաղրել զայն, Սարդիի մը կոր մը թուղթի վրայ նետած ստորագրութեան փաթթուելով։

Մաքսուտեան մը և իր ոռնացող արբանեակները կ'ուզեն գլել զայն գոռցուած ոսկիներու և հանձայակաւոր պաշտօնեաներու շնորհիւ։

Բայց անկումի օրէնքը որ բուն իսկ կրօնքին չի խնայեր, կրօնականներո՞ւն պիտի խնայէր միթէ։ Վայրէջքի վրայ եղող կրօնքը իրեն հետ պիտի քաշէ կամայ կամաց իր արբանեակներն ալ, իր մաքոյներն ալ։

Եւ ժամանակը, մշանջենական այդ հեղինակը, կը խնդայ իրեն դէմ պայքարելու այդ ծիծաղելի միամտութիւններուն վրայ։

Անկումին տիեզերական օրէնքը բացառութիւն չունի։

Զենիթէն անցած արեւը պիտի խոնարհի։

Ըմբոստացող ինչ գլուխներ ծաւ են մինչեւ հիմա անոր առջև. անանկ գլուխներ՝ որոնց քով ասոնք, այս օրուանները ծիծաղելի ոչնչութիւններ են։

ՓԱՇԱԼԱՆ

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱԿԱՆ ՀՐԱԺԱՐԱԿԱՆԸ

(«ԻՊՏԱՍ»Ի ԿԱՐԾԻՔԸ)

Իզատ իր երէկուան թիւին մէջ խօսելով Դուրեան Ս. Պատրիարք Հօր հրաժարականի մասին, հետեւեալ խորհրդածութիւնները կ'ընէ.

«Դուրեան Սրբազանի հրաժարականին մասին առջի օրուան Խառն Ժողովին մէջ տրուած որոշումին եթէ վաղը (այսօր) գումարուելիք Ընդհ. Ժողովն ալ համամիտ ըլլայ, Ն. Սրբազնութիւնը իր հոգեւոր պաշտօնին գլուխը պիտի կոչուի դարձեալ։ Իսկ եթէ Ժողովը չընդունի առաջարկուած բանաձեւը, Պատրիարքական տաղնապը իր հին վիճակին մէջ պիտի մնայ։ Մեր հայ պաշտօնականներուն մէկ մասը Ընդհ. Ժողովին կողմէ տրուելիք որոշումի մասին չկրնալով վերջնական կարծիք մը յայտնել, կը դանգատին որ օսմ. սահմանադրական կառավարութիւնը մինչև այսօր միայն կարգ մը խոստումներով գոհացած է, առանց գոհացնելու Պատրիարքարանի պահանջումները։ Իսկ արդարամտութեան և ուղղամտութեան աւելի լարգ ընծայող միւս մասը, կը խոստովանի և կը հաստատէ թէ կառավարութիւնը ամէն պարագայի մէջ ջանք չխնայեր և հանդէպ Պատրիարքարանի բարեացակամութիւն կը ցուցնէ։ Զենք գիտեր թէ Դուրեան Սրբազան գաղափարներու այս երկու հոսանքներէն որո՞ւն հակամէտ է կամ պիտի ըլլայ, սակայն վարչական գործերուն աւելի տեղեակ եղող Խառն Ժողովի աշխարհական անդամներուն՝ կառավարութեան ջանքերը հաստատելը, իսկ եկեղեցական անդամներուն՝ անոր գործադրութիւններուն անբաւականութեան մասին պնդելը ուշագրաւ է։ Ցայտնի է թէ նախորդ Խառն Ժողովին մէջ ալ այս վիճակը առաջ եկած էր։ Թէև նախորդ վարչութեան աշխարհական անդամները Հիւսէյին Հիլմի փաշայի եպարքոսութեան ժամանակ կարգադրութեան եղանակ մը գտնելու համար այլեւայլ դիմումներ ըրին, սակայն այս դիմումները ապարդիւն մնացին, եկեղեցական անդամներուն ընդդիմութեան պատճառաւ։ Այս անյաջողութեան հետեւանքը այն եղաւ որ Գարաեան, Զօհրապ, Շահրիկեան էֆ. ներու պէս անձեր իրենց միւս ընկերներուն հետ միասին հրաժարեցան Խառն Ժողովի անդամակցութենէն։ Պահ մը նախորդ Կրօնական Ժողովն ալ որոշեց քաշուիլ, սակայն Դուրեան Ս. Պատրիարքին խորհուրդներուն վրայ՝ այս որոշումէն ետ կեցաւ։

Պատրիարքարանի Ընդհ. Ժողովը թէև հրաժարեալ Բաղաքական Ժողովին տեղ նոր մը ընտրեց, սակայն, ինչպէս վերը յայտնեցինք, այս նոր Ժողովին անդամները, մասնաւորապէս ծերակուտական Ազարեան, վաճառական Արամ Հալաճեան և երեփոխան Տաղաւարեան էֆ.ները, իրենց նախորդին նման, կառավարութեան մօտ հարկ եղած ձեռնարկները ըրին և շատ մը կարեւոր խնդիրներու մասին մարդուն պաշտօնն էր յիշեալ Պօնաբարդեանին յանձնարարել որ մաքերը պատրաստէ վերադարձի մը (Տէր արքայ, դիտեցէք որ հարցաքննողին խօսքերը առջի կը բերեմ) որ մօտալուտ կը նկատուի։

—Ո՞ւր է այդ մարդը, հարցուց Լուի ժը.։

—Բանն է, Վեհափառ Տէր։

—Գործը ծանրակշիռ կը թուի ձեզի։ Այնքան ծանրակշիռ, Տէր Արքայ, որ նշանաւորիս օրը, ընտանեկան հանդէսի մը մէջ գանուելով հանդերձ, ամէն բան ձգեցի, նշանաւ ու բարեկամ, ամէն ինչ յետաձգեցի, յոտս Ձեր Վեհափառութեան դահոյից յայտնելու թէ՝ իմ երկիւղներս և թէ իմ անձնուիրութեան հաւատքը։

—Սայդ է, ըսաւ Լուի ժը.։ Ամենանական ծրագիր մը չկայ ձեր և Օր. Սէն ը Մէրանի միջեւ։

—Ձեր Վեհափառութեան ամենէն հաւատարիմ ծառաներէն մէկուն աղջիկն է։

—Այո՛, այո՛, բայց դատանք սա դաւադրութեան խնդրին, պարոն ը Վիլիֆօր։

—Վեհափառ Տէր, կը վախնամ որ դաւադրութենէ աւելի բան մը ըլլայ, դաւաճանութիւն մը։

(Շարունակելի)

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (32)

ԳԼԽՔՍԿԱՆԳՊԷ ՅՈՒՍՍ

ԿՈՄՍ ՄՈՆԹԷ-ԿՐԻՍԹՕ

Ժ.

ԹԻՒԵԷՐԻԻ
ԱՇԽԱՏՈՒՔԵԱՆ ՓՈՔՐ ՍՐԱՇԸ

—Այո՛, նոյն ինքն։

—Ձեր Վեհափառութիւնը այդպիսի մարդու մը զուարեր պաշտօնի վրայ կը պահէ։

—Պլաքա, բարեկամս, չէք հասկնար ըսածս. ձեզի ըսի թէ Վիլիֆօր փառասէր է. դիրքի տիրանալու համար՝ Վիլիֆօր ամէն ինչ պիտի զոհէ, նոյն իսկ իր հայրը։

—Ուրեմն կրնամ ղինքը ներս մտցնել ասլ։

—Իսկոյն, դուքս։ Ո՞ւր կը գտնուի։

—Վարը կառքին մէջ ինծի կը սպասէ։

—Գացէք փնտռեցէք։

—Վաղելով կ'երթամ։

Դուքսը դուրս ելաւ երիտասարդի մը տչխուժութեամբ. իր անկեղծ միապետականութիւնը քանի տարեկան դարձուցած էր զինքը։

Լուի ժը. առանձին մնաց. աչքերը կիսաբաց, Ովրաթոսի վրայ դարձնելով, մրմնջեց.

Ժուսքօմ է թեհասեմ բրօբոզիքի վիրօմ։

Պ. ը Պլաքա միեւնոյն արագութեամբ վեր ելաւ ինչ արագութեամբ որ վար իջած էր. բայց նախատենչակին մէջ պէաք ունեցաւ Թագաւորին հեղինակութեան դիմելու։ Վիլիֆօրի փոշեւոյ զդեռաբ, անոր կրած տարադը, որ բնաւ պատշաճ չէր արքունական հանդիսակերպին, Պ. ը Պրէզէի դիւրազգածութիւնը գրգռեց։ Այս վերջինը կը դարմանար որ այդ երիտասարդը յաւակնութիւն կ'ունենար իր զգեստով ներկայանալու Թագաւորին։ Բայց դուքսը ամէն դժուարութիւնները հարթեց միակ բառով մը. Ն. Վեհափառութեան հրամանն է։ Հակառակ արարողադեպ Պ. Պրէզէի դիտողութիւններուն, սկզբունքի խնդրի մը համար, Վիլիֆօր ներս մտցուեցաւ։

Թագաւորը միեւնոյն տեղը նստած էր, ուր դուքսը ձգած էր զայն։ Դուռը բանալուն պէս՝ Վիլիֆօր ճիգ իր դէմ դառաւ Թագաւորը. երիտասարդ դատաւորին առաջին շարժումը եղաւ կանգ առնել։

—Ներս մտէք, պարոն տը Վիլիֆօր, ներս մտէք, ըսաւ Թագաւորը։

Վիլիֆօր ողջունեց Թագաւորը և քանի մը քայլ յառաջացաւ, սպասելով որ Լուի ժը. հարցափորձէ զինքը։

—Պարոն Վիլիֆօր, դուքս տը Պլաքա կ'ըսէ թէ կարեւոր բան մը ունիք ինծի հաղորդելիք։

—Վեհափառ Տէր, պարոն դուքսը իրաւունք ունի, և կը յուսամ թէ Ն. Վեհափառութիւնը ինքն ալ պիտի հաճայայդպէս ըլլալը։

—Պարոն, ամէն բանէ առաջ, չարիքը այնքա՞ն մեծ է ձեր կարծիքով որքան կ'ուզեն հաւատացնել ինծի։

—Տէր արքայ, անմիջական կը կարծեմ. բայց սրբ՞թաց ուղեւորութեան ընորհիւ յուսամ թէ անդարմանելի չէ։

—Պարոն, եթէ կ'ուզէք, երկարօրէն խօսեցէք, ըսաւ Թագաւորը, որ ինք ալ յուզուած էր, տեսնելով Պ. ը Պլաքայի վրդոված դէմքը և Պ. ը Վիլիֆօրի այլայլած ձայնը։ Խօսեցէք և մանաւանդ սկիզբէն պատմեցէք. ամէն բանի մէջ կարգ կանոնը կը սիրեմ։

—Տէր արքայ, հաւատարիմ տեղեկագրութիւն մը պիտի ընեմ, բայց պիտի խնդրեմ Ձեր Վեհափառութենէն՝ ներողամիտ դանուիլ, եթէ խօսքերս մութ ըլլան քիչ մը, վրդովուած վիճակիս պատճառաւ։

Այդ յառաջաբանէն յետոյ, ակնարկ մը ձգելով Թագաւորին վրայ, Վիլիֆօր ապահովուեցաւ թէ իր օգոստափառ ունկնդիրը բարեացակամութիւն ունէր իրեն նկատմամբ։ Ուստի շարունակեց.

—Վեհափառ տէր, կարելի եղածին չափ շուտ Բարիզ հասայ՝ Ձեր Վեհափառութեան իմաց տալու համար որ իմ իրաւասութեանս սահմանին մէջ երեւան հանած եմ օ՛չ թէ այն սովորական ու անհետեւանք դաւադրութիւններէն մէկը, որոնց նմանները ամէն օր կը սարքուին ժողովրդեան և բանակին յետին կարգերուն մէջ, այլ ճշմարիտ դաւադրութիւն մը, փոթորիկ մը որ Ձեր Վեհափառութեան Դահուն միայն կը սպառնայ։ Վեհափառ Տէր, յափշտակիչը կը սպառազինէ երեք նաւեր. ծրագիր մը կը խորշի, թերեւս անխորհուրդ, բայց առեալի ծրագիր։ Այս պահուն էլպայէն հեռացած ըլլալու է, ուր՝ երթալու համար, չեմ գիտեր, բայց ապահովաբար ցամաք ելլալու համար, կամ նաբոլի կամ Թոսքանայի ծովեզերքները և կամ նոյն իսկ Ֆրանսա։ Ձեր Վեհափառութիւնը գիտէ թէ էլպա կղզին վերապետը յարաբերութեան մէջ է Իտալիոյ և Ֆրանսայի հետ։

—Այո՛, պարոն, գիտեմ, ըսաւ Թագաւորը, չափազանց յուզուած։ Դեռ վերջերս իմացուեցաւ որ Պօնաբարդեան գումարումներ տեղի ունեցած էին Սէն-Ժագ փոդոցը. բայց շարունակեցէք, խնդրեմ. ինչպէս իմացաք այդ մանրամասնութիւնները։

—Տէր արքայ, այդ մանրամասնութիւնները իմացայ Մարսիլիացի մը հարցաքննելով, որուն վրայ հսկողութիւն կատարել կուտայի երկար ատենէ ի վեր և զոր ձերբակալել տուի մեկնումի օրն իսկ։ Այդ մարդը, իբր խոսվայոյզ նաւաղ մը և Պօնաբարդեան՝ կասկածելի էր. Էլպա կղզին գացած է գաղանապէս. հոն տեսած է մեծ մարէշալը, որուն կողմէ պաշտօն տրուած է բերանացի հրամանգներ տալու Բարիզ գտնուող պօնաբարդեանի մը, որուն անունը չկրցի բերնէն առնել. բայց այդ մարդուն պաշտօնն էր յիշեալ Պօնաբարդեանին յանձնարարել որ մաքերը պատրաստէ վերադարձի մը (Տէր արքայ, դիտեցէք որ հարցաքննողին խօսքերը առջի կը բերեմ) որ մօտալուտ կը նկատուի։

—Ո՞ւր է այդ մարդը, հարցուց Լուի ժը.։

—Բանն է, Վեհափառ Տէր։

—Գործը ծանրակշիռ կը թուի ձեզի։ Այնքան ծանրակշիռ, Տէր Արքայ, որ նշանաւորիս օրը, ընտանեկան հանդէսի մը մէջ գտնուելով հանդերձ, ամէն բան ձգեցի, նշանաւ ու բարեկամ, ամէն ինչ յետաձգեցի, յոտս Ձեր Վեհափառութեան դահոյից յայտնելու թէ՝ իմ երկիւղներս և թէ իմ անձնուիրութեան հաւատքը։

—Սայդ է, ըսաւ Լուի ժը.։ Ամենանական ծրագիր մը չկայ ձեր և Օր. Սէն ը Մէրանի միջեւ։

—Ձեր Վեհափառութեան ամենէն հաւատարիմ ծառաներէն մէկուն աղջիկն է։

—Այո՛, այո՛, բայց դատանք սա դաւադրութեան խնդրին, պարոն ը Վիլիֆօր։

—Վեհափառ Տէր, կը վախնամ որ դաւադրութենէ աւելի բան մը ըլլայ, դաւաճանութիւն մը։

անոր աջակցութիւնը ապահովել յաջողեցան. վերջապէս՝ հաւանելով Ս. Պատրիարքին հրաժարականը եւ առնելու պէտքին, առաջարկեցին Խառն Ժողովին որ այս իմաստով որոշում մը տայ։

Եթէ այդ որոշումը քուէի միաձայնութեամբ և կամ զօրաւոր մեծամասնութեամբ տրուած ըլլար, Ազգ. Ժողովին կողմէ ալ հաստատապէս կ'ընդունուէր։ Մինչդեռ, այս մասին մեր հայ պաշտօնակիցներուն տուած տեղեկութիւններէն կը տեսնուի թէ Խառն Ժողովին եկեղեցական անդամները նախապէս վերջին ատենն ընդդիմացած են աշխարհական անդամներուն կողմէ առաջարկուած այս որոշումին և հազիւ Ժողովին վերջանալու միջոցները՝ խիստ բուռն վիճաբանութիւններէ յետոյ՝ հաւանած են։ Մեր յիշեալ պաշտօնակիցները, ասոր համար է որ Ազգ. Ժողովին տրուելիք որոշումին մասին վերջնական կարծիք մը չեն կրնար յայտնել։

Գիտնալով որ Պատրիարքարանի Ընդհ. Ժողովը (Ազգ. Երես. Ժողովը) ընդհանրապէս վարչական գործերու տեղեակ և փորձառու անձերէ կազմուած է, անկեղծօրէն կը մաղթենք որ Խառն Ժողովի անդամներուն կարծիքին համեմատ որոշում մը տայ։ Արդարև, ինչպէս հաստատուած է թէ օսմ. կառավարութիւնը ջանք չմնայեր Առանայի ցաւալի դէպքերուն հետեւանքով թշուառացած մեր հայ հայրենակիցներուն պէտքերը թեթեւցնելու համար նոյնպէս յայտնի է որ Դուրեան Սրբազան ալ իր հոգեւոր պաշտօնին գլուխը վերադառնալով, պիտի կրնայ թէ՛ իր հայրենակիցներուն և թէ տարբերու միութեան խնդրին աւելի լաւ և օգտակար ծառայութիւններ մատուցանել։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԲԱԺԻՆ

ՀՈՒՆԳԱՐԻՈՅ

Գուէյ-Հեսերլարի կոմսին կազմած դաշինը յայտնի է թէ ի՛նչ սիրալիր ընդունելութիւն մը գտաւ հունգարական Խորհրդարանին մէջ։ Երեսփոխանները և ոչ իսկ թոյլ տուին որ կարդացուի նախարարական յայտագիրը։ Այս պայմաններուն մէջ կրնայ երեւակայուիլ թէ ի՛նչ ողբալի կացութեան մը կը մատնուի Դաշինի մը։ Ուրիշ երկիրներու Խորհրդարանները մերինին վրայ չափելու չենք։ Մերինը ընաւ բծախնդիր չէ իրեն ներկայացուած վարչապետներու և նախարարական յայտագիրներու մասին, զորս կը ծափողջունէ և իր վճռաւորեմամբը կը վարձատրէ՝ նոյն իսկ երբ անոնց հակառակ է ինքը։ Մինչեւ հիմակ ոչ մէկ Օսմ. Դաշինի ինչպէս անվրդովութեան քուէի մը հետեւանքով։ Հունգարիոյ Խորհրդարանը ճշմարիտ խորհրդարան մըն է և վարչապետի անունով դիմացը ելլող ամէն մարդու գրկաբաց ընդունելութիւն չըներ։ Ասոր վրայ, Հեսերլարի կոմսը, յուսահատած, Աւազանիներու Ժողովին ապաւինեցաւ, որ կը համապատասխանէ Անգլիոյ Լորտերու Ժողովին։ Թէեւ չմերժուեցաւ հոն, բայց շատ ալ չքաջալերուեցաւ։ Վերջապէս լաւագոյն տեսնց հրաժարականը մատուցանել Ֆրանց-Եոզէֆ կայսեր, որ մերժեց զայն, բայց ընդունեց Հեսերլարի կոմսին առաջարկները, որոնք գաղտնի կը մնան. լաւատեղեակ շրջանակներու մէջ կը կարծուի թէ Խորհրդարանին լուծմանը հետ կապ ունին անոնք։ Վարչապետը պիտի խորհրդակցի միւս հունգարացի նախարարներուն հետ և մօտերս նորէն կայսեր պիտի ներկայանայ։ Աւազանիներու Ժողովին ալ գումարուելով յունուար 29ին՝ միաձայնութեամբ բողոք մը կը քուէարկէ ընդդէմ Խորհրդարանին յեղափոխման՝ զոր ապօրէն կը նկատէ։

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ ՌԱՅԽՍՏԱԳԸ

Գերմանիոյ Խորհրդարանին յունուար 29ի նիստը ծայրայեղօրէն փոթորկալից եղաւ։ Նախատինքներ և հայհոյութիւններ փոխանակուեցան։ Նախագահն իսկ չխնայուեցաւ։ Պահպանողական ֆօն Օլդենպուրգ երեսփոխանը առիթ տուաւ այդ խառնաշփոթութեան։ Զինուորական ելեւմտայոյզին վիճաբանութեան առթիւ, Միւլլէր Մէննինկէն երեսփոխանը՝ բանակին մէջ զինուորական խստութեանց առաջը առնելու համար՝ յանձնարարեց հետեւիլ Ֆրանսայի օրինակին. ֆօն Օլդենպուրգ ուժգնօրէն բողոքեց և յիշեց դէպքը այն ֆրանսացի սպային, որ հեծելազունդի մը ներկայութեանը տարպուեցաւ ներում խնդրել զինուորէ մը որուն զարկած էր։

—Պիտի տեսնենք թէ, զոյնց, մինչեւ ե՞րբ տեղուանքը պիտի գլորի Ֆրանսա։ Աւելին չեմ ըսեր՝ նորէն խնդիր չունենալու համար արտաքին գործոց նախարարութեան հետ։ Իսկապէս ամէն բան մէջ քիթը կը խոթէ։ Բրուսիական կարգապահութիւնն ու առնդութիւնները գըլուխնին առած կ'երթան։ Պէտք է որ Բրուսիոյ թագաւորը կարենայ ըսել ամէն տեղակալի. «առէք տասը գինուոր և դուրս նետեցէ՛ք Ռայխսթակը»։

Բաց ասի, պահպանողական ճառախօսը ըսած ըլլալով որ Բրուսիան օրինակ ծառայելու էր Գերմանիոյ դաշնակցական պետութեանց, առաջին միջադէպէն առաջ եկած փոթորիկը նիստը վերջանալուն հետ մինչեւ դադրեցաւ։

ՊԱՐԿԵՏՑԻ ՆԱԽԱՐԱՐ ՄԸ

1908ի սեպտեմբերին, Տանրմարքայի նախորդ դատական նախարար Ալպերթի ոստիկանութեան գացած անձնատուր եղած էր ինքզինքը ամբաստանելով թէ զեղծումներ և չարաշահութիւններ գործած էր։ Իր դէմ բացուած դատական քննութիւնը անցեալ օր վերջացաւ և Թուղթերը դատարան յանձնուեցան։ Կատարուած մանրակրկիտ քննութենէն յայտնուեցաւ որ Պ. Ալպերթի տասնրհինգ միլիոն քուռոն չորթած էր։ Բայց աշխարհի մէջ ուրիշ ո՞րչափ նախարարներ կան որ նոյնքան անագին գումարներ կուլ կուտան բայց յետոյ Ալպերթիի պէս ինքզինքնին արդարութեան ճանկը յանձնելու պարտկեցութիւնը չեն ունենար։

ՌՈՒՍԻԱ

Վիլնայէն քաշուած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ երիտասարդ մը որ մահուան դատապարտուած էր՝ կրակ ըրած ըլլալուն համար զօրավար Պէնկօի վրայ զոր սխալմամբ Վիլնայի զին. հրամանատար զօրավար Հերշելմէնը կարծած էր, անձնասպան եղեր է իր բանտին մէջ, կախուելուն առթի օրը։ Բանտարկեալը քարիւղով Թրջեր է թաշկինակը, ամուր մը վզին շուրջը փաթթեր է զայն և կրակ տուեր է։ Մեղմը ահռելի տանջանքներու մէջ աւանդած է իր հոգին։

ՆԵՐՔԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ԿՐԵՏՅԻ ԽՆԴԻՐԸ

Օսմ. կառավարութիւնը, երեքշաբթի օր, ծանուցագիր մը լղելով պաշտպան տէրութեանց, յայտարարած է թէ այն պարագային ուր Կրեատէի առժամեայ կառավարութիւնը միջոցներ ձեռք առնէ եւրեսփոխաններ ղրկելու համար Ցունաստանի Խորհրդարանը, օսմ. կառավարութիւնը հաստատապէս որոշած է խիստ միջոցներու դիմել։

*** Պաշտօնական շրջանակներու մէջ դէշ տպաւորութիւն առաջ բերած է Ցունաստանի Ընդհ. Ժողովը նիստի հրաւիրուած ըլլալը։ Կը վախցուի որ կրեատացի երեսփոխաններ ղրկուին հելլէնական Խորհրդարանը, ինչ որ նոր կնճռոտութեանց պատճառ պիտի ըլլայ։ Բ. Դուռը մինչեւ հիմա ոչ և է դիմում չէ ըրած Աթէնք և դէպքերու ընթացքին կը սպասէ։ Հելլէնական դեսպան Պ. Կրիբարիս, առջի օր, Բ. Դրան մէջ, երկար տեսակցութիւն մը ունեցաւ արտաքին գործոց նախարարին հետ, գանգատելով Թուրք մամուլին կողմէ հելլէնական նոր դահլիճին նկատմամբ գործածուած նախատական լեզուին համար։

*** Բեկերպուրկէն կը ծանուցուի թէ ռուս կառավարութիւնը բանաձեւ մը կը պատրաստէ՝ նպաստաւոր և արագ կերպով լուծելու համար կրեատական խնդիրը։

*** Հռոմէն կը հեռագրեն թէ Ֆրանսայի Ռուսիոյ պէս տրամադիր է խաղաղաշկացութիւն մը ընծայելու կրեատական խնդրին։ Ֆրանսական կառավարութիւնը արդէն իսկ դիմումներ ըրած է՝ յունական տենչանքները հանդարտեցնելու համար։

*** Եորկիոս թագաւորը Թայմզի թղթակցին յայտարարած է թէ Ընդհ. Ժողովը նիստի հրաւիրած է՝ Խորհրդարանական պետերու ստիպման վրայ։ Թագաւորը խոստացած է ատոր ծանրակշիռ հանդամանքը, յարելով թէ այդ զգուշութիւնը ձեռք առնուած է՝ Զինուորական Դաշնակցութիւնը լուծելու համար. բայց ան միշտ գոյութիւն պիտի ունենայ գաղտնապէս։

*** Վիլենայէն կը հեռագրեն թէ կրեատէի պաշտպան տէրութիւնները որոշած են Հանիայի նահանգիստը պաշարել՝ կրեատացի երեսփոխաններու մեկնումը արգիլելու համար։

*** Գերմանիոյ Թակեպլաթ կ'իմանայ թէ տէրութիւնները կրեատէն պիտի գրաւեն նորէն և թէ մօտայուտ է այդ գրաւումը։

*** Տէյլի Նիւզ կ'ըսէ թէ պէտք է Յոյներուն հասկնալ որ տէրութիւնները Թող չպիտի ան որ ներքին տագնապը միջազգային տագնապի մը փոխուի։

*** Աթէնքէն կը հեռագրեն թէ կրեատացի երեսփոխաններ Աթէնք ղրկելու դժուարութիւնը լուծել կարելի պիտի ըլլայ տպէս։ իբր երեսփոխան պիտի ընտրուին այնպիսի կրեատացիներ, որոնք երկարաւոր բնակութեամբ Աթէնքի մէջ՝ իբր հելլէնապատակ կրնան նկատուիլ։

ԵԼԻՍԱՆԻ ՓԱՇԱՅԻ ՀՐԱՖԱՐՈՒՄԸ

Օսմ. Լոյս կէմալ փաշայի հրաժարման վրայ խօսելով կ'ըսէ թէ ծովակալը անցեալ շաբթու երկու անգամ նուազած է, և երրորդ Լանդամ մըն ալ, երկուշաբթի օր, Բերա-Բէյլէսի մէջ նուազում ունեցած է։ Կէմալ փաշա, որ անմիջական կերպով դարմանուած է Անգլիոյ դեսպանատան բժիշկին և ծովային նախարարութեան բժիշկներուն կողմէ, հիմա աւելի լաւ վիճակի մէջ կը գտնուի։ Անգլ. դեսպանատան բժիշկին կողմէ արուած խորհուրդին վրայ, Կէմալ փաշա որոշած է հրաժարական տալ։ Ծովային նախարար Խալիլ փաշա այս առթիւ խորին ցաւակցութիւն յայտնելով, յայտարարած է թէ կառավարութիւնը պատրաստ է երեք և նոյն իսկ չորս ամսուան արձակուրդ տալու ծովակալին, որպէսզի իր առողջութիւնը դարմանէ։ Կէմալ փաշա, անցեալ երեքշաբթի, ծովային պաշտօնատան բոլոր ճիւղերու պետերէն և բարձրատեսութեան սպաներէն շրջապատուած, հրաժեշտ առած է սրտայոյզ բանախօսութեամբ մը, որուն մէջ ըսած է թէ Թուրքիան իր երկրորդ հայրենիքը կը նկատէ։ Կէմալ փաշա յառաջիկայ շաբթու Անգլիա պիտի ուղեւորի։

*** Որոշուած է Կէմալ փաշայի տեղ պաշտօնի կոչել Բիւթէմ փաշա։ Ժէօնթիւրք ընդունելով հանդերձ Բիւթէմ փաշայի կարողութիւնը, օսմ. նաւատորմին համար անհրաժեշտ կը նկատէ անգլ. ծովակալի մը հրամանատարութիւնը։

ՊՈՒԼԿԱՐ ԵՐԵՍԵՓՈԽԱՆՆԵՐ ՊՈԼԻՍ

Երէկ արդէն գրած էինք թէ Պուլկար երեսփոխաններ պիտի այցելեն Պոլիս։ Մեր Սոֆիայի թղթակիցը այդ առթիւ հետեւեալը կը գրէ. «Մօտերս Կ. Պոլիս պիտի այցելեն քառասուն պուլկար երեսփոխաններ։ Ասոնց նպատակն է ի նշան բարեկամութեան երկու տէրութեանց՝ հիւր ըլլալ Կ. Պոլսոյ երեսփոխաններուն։ Այս առթիւ պէտք եղած բանակցութիւնները կատարուած են երկու Խորհրդարաններու միջեւ։ Ճիշդ այն պահուն երբ ամէն կողմէ պատերազմի ձայներ կը լսուին, չատ հիանալի և գովելի են պուլկար երեսփոխաններուն այս ձեռնարկը և խաղաղասէր դիրքը»։

ՊԵՏԱԿԱՆ ԴԻՒԱՆԱԹՈՒՂԹԵՐԸ

Օսմ. կառավարութեան հաստատումէն ի վեր, պետական դիւանաթուղթերը և բոլոր պաշտօնաթուղթերը Թոր-Դարուի պալատան մէկ բավիղեսին մէջ պահուած էին։ Կիւլհանէի Խաթթը Հիւմայունի հրուշակումէն յետոյ, Բ. Դուռը արտօնուած է իր պաշտօնատան մէջ պահելու իր դիւանաթուղթերը։ Դարերէ ի վեր, ո՛չ մէկուն թոյլտուութիւն եղած էր քննելու այդ վաւերաթուղթերը և գանոնք դասակարգելու իւրաքանչիւր թագաւորութեան օրով, այնպէս որ բոլոր այդ թուղթերը խառնիխուռն դիզուած էին սենեակներու մէջ, փոշի և խոնաւութեան տակ թաղուած։ Սահմանադրութեան հրուշակումէն յետոյ, յանձնաժողով մը կազմուած էր, Կալաթ-Սէրայի լիսէին նախորդ անօրէն Ապտիւրրահման էֆ.ի նախագահութեամբ, օսմ. կայսրութեան պատմութիւնը գրուելու համար՝ իր ծագումէն սկսեալ։ Կառավարութիւնը այդ Յանձնաժողովին տրամադրութեան տակ դրած է Թօփ-Դարու գանուող բոլոր դիւանաթուղթերը։ Ապտիւրրահման էֆ. այդ թուղթերը քննելով հաստատած է որ վաւերագիրներու մեծ մասը եղծուած է անձրեւներէն։ Այդ պարագան հաղորդելով կառավարութեան, թոյլտուութիւն ստացած է բոլոր դիւանաթուղթերը փոխադրելու Բ. Դրան մէջ գտնուող մասնաւոր շէնք մը, որ իբր մասնաղարան և կառավարական պաշտօնաթուղթերու մեքրանոց կը ծառայէ։ Այդ դիւանաթուղթերու փոխադրութիւնը սկսած է քանի մը օրէ ի վեր։ Հարիւանցի դասակարգութենէ մը յետոյ, Բ. Դրան մասնաղարանը պիտի փոխադրուին։

ՑՈՒՆԱՑ ՊԱՏՐ.ՏԱԴՆԱՊԸ

Խառն Ժողովը, առջի օր, իր սովորական նիստը գումարեց, Նիկիոյ մետրպոլիտին նախագահութեամբ։ Բոլոր անդամները ներկայ էին բացի Բանճիրի պէյէ, որ հակառակ իր պաշտօնակիցներու խնդրանքին, չէ ուզած Պատրիարքին հետ կատարած խորհրդակցութիւնը ընդհատել։ Խառն Ժողովի նիստի միջոցին ուեւէ բարեփոխման առաջարկ չէ եղած Պատր. տաղնապի մասին։ Նիստէն յետոյ՝ անդամներէն Պ. Զօթոս և Պ. Բարթէօտորի այցելութիւն տալով Պատրիարքին, երկար տեսակցութիւն մը ունեցած են. միւս կողմէ Սմիւռնոյ բացարձակապէս մերժած է օսմ. երեսփոխան Պուլշ էֆ.ի առաջարկած կարգադրութիւնը, «Սինթաղմատիոն»ի հակառակ նկատելով։ Սինոդին մեծագոյն մասը անդրդուելի կը մնայ, թէեւ կարգ մը աշխարհական ժողովականներ կը ջանան պատկերում առաջ բերել սինոդականներուն միջեւ։ Մէկ քանի եկեղեցականներ Պարիարքին կողմը անցած են։ Ցոյն համայնքներու կողմէ քաղաքական գիրեր կը հասնին Սինոդին՝ անյողդողդ մնալու համար։

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ

Վիէննայէն կը հեռագրեն թէ պուլկար կառավարութիւնը պաշտօնապէս կը հերքէ Թուրքիոյ նկատմամբ վերջերս եղած բոլոր յարձակողական խօսքերը։

*** Օսմ. գործակալութիւնը կ'իմանայ թէ օսմ. կառավարութիւնը բանտարկութեան պիտի փոխէ Սելանիկի Պատերազմ. Առեանին կողմէ Տիկնայի հրատարակչէն կարգ մը Պուլկարներու դէմ արձակուած մահապատիժները։ Այդ որոշումը տրուած է Սոֆիայի բրոֆէսէրներուն դիմումին առթիւ։ Սոֆիայի մէջ յուզում կը տիրէ այդ դատապարտութեանց մասին։ Կէս-պաշտօնական թերթերը լուռ կը մնան։ Տեղ ֆրանսերէն կոչ մը հրատարակած է, Հաւգը փաշայի ուղղուած։ Այդ կոչով կը խնդրուի Վարչապետէն՝ դատապարտեալներուն կեանքը չնորհել։ Այդ դրութիւնը բուռն կեանքը չնորհել։ Այդ դրութիւնը բուռն յարձակում մը կ'ընէ Գերմանիոյ փառասէր քաղաքականութեանը դէմ Պալքաններուն մէջ։

ՄԱՐՏԻՆ ՇԱՒԵԼՈՒՄԸ

Մաքսատուրքը մարտ 1էն սկսեալ %ին 15ի բարձրացնելու մասին բանակցութիւններ կը կատարուէին։ Ռուսիա և Իտալիա միայն առարկութիւններ կ'ընէին։ Ժէօնթիւրք կ'իմանայ թէ Ռուսիա ալ հաւանութիւն յայտնած է յաւելման։ Կը յուսացուի որ մօտ ատենէն Իտալիոյ ալ հաւանութիւնը ձեռք բերուի, քանի որ այդ կառավարութեան կողմէ եղած առարկութիւնները աննշան են։

ՕՍՄ. ՆԱՒԱՏՈՐՄԸ

Ասարը Թեվֆիգ զրահաւորէն, Համիտիէ և Մեճիտիէ յածաւորակներէն, Փէյրը Շեվքեթ Թորբիլանաւ-յածաւորակէն և ուրիշ Թորբիլանաւերէ բաղկացած թեթեւ նաւաբաժին մը, տասը օրէն, Մարմարա պիտի երթայ, Թնդանօթաձգութեան փորձեր կատարելու համար։ Այդ նաւաբաժինը, դեր-ծովակալ Բիւթէմ փաշայի հրամանատարութեան ներքեւ պիտի գրաւնուի, պիտի այցելէ Տարանէլի, Կէլիպոլուի, Իմպրոսի և Ֆիոսի նաւահանգիստները։ Մէկ ամիս պիտի տեւէ այդ ուղեւորութիւնը։

ԱԼՊԱՆՆԵՐԻՆԻ ԳԻՐԵՐԸ

Անցեալ չորեքշաբթի օր, Սքիւպի մէջ, մեծ միթինկ մը գումարուած է ալպանէրէնի համար գիրեր ընդունելու մասին։ 2500 հոգի ներկայ եղած են։ Թէր ու դէմ ճառեր արտասանուած են արաբերէն գիրերու ընդունելութեան դէմ։ Ի վերջոյ որոշում մը քուէարկուած է, արաբերէն տառերու գործածութիւնը ընդունելով դպրոցներու մէջ։

ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Մ. Նահանգաց դեսպան Պ. Շթրաուս, առջի օր, արտաքին գործոց պաշտօնատունը երթալով, նախարարին հետ երկար տեսակցութիւն մը ունեցաւ Անատոլուի ամերիկեան վարժարաններու մասին։

ՄԱՆԵԳՈՆԻՈՅ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

Սելանիկէն կը գրեն Օսմ. Լոյսի. «Ցունարէն Սիւնակիա թերթը Մանասթիրէն կ'իմանայ թէ հոն պարսաւագիրներ բաժնուած են Մահմետականներուն՝ գրգռելու համար զանոնք որ քրիստոնեաներու դնուորագրութիւնը չընդունին։ Քանի մը Թուրք Սելանիկի փաղոցները պատելով կը նախատէին Թալաթ, Ճավիտ և Հըֆզի պէյերը։ Ոստիկանութիւնը հեռապնդեց զանոնք, բայց չկրցաւ ձերբակալել։ Այս միջադէպին հետեւանքով գրոյց չընցաւ թէ Թուղթեր փակցուած էին Ժէօն-Թուրք Քոմիտէին դէմ։

ՀԱՍԱՐԱԿԱՒՈՒԹԵԱՆՑ ԿԱՆՈՆԱԳԻՐԸ

Թուրքիոյ մէջ հաստատուած զանազան հասարակութեանց մասին Նէյֆ-իւլ-իսլամի Դրան կողմէ պատրաստուած կանոնագիրը, որ լիսուն յօդուածներէ կը բաղկանայ, Պետական Խորհուրդին յանձնուած է՝ քննութեան համար։ Այդ նոր կանոնագրին համաձայն, հասարակութեանց ներքին գործերուն մէջ ոչ և է միջամտութիւն չի պիտի կատարուի։

ԿԱԼՈՒԱԾԱՀԱՄԱՐ

Մինչեւ հիմա Տէֆթէրխանէի վարչութիւնը ոչ և է վիճակագրութիւն չունէր Թուրքիոյ մէջ գտնուած անտառներուն վրայ։ Նոյն վարչութիւնը որոշեց այդ մասին վիճակագրութիւն մը պատրաստել, ուր նշանակուած պիտի ըլլան ազարակներու անունները, մերձաւոր արժէքը, տարածութիւնը և արտադրութեանց տեսակը ու քանակը։ Միեւնոյն ատեն իւրաքանչիւր ազարակի յատակագիծը պիտի հանուի, ուր վաղուն ջուրերը, անտառները և մշակելի հողերն ալ նշանակուած պիտի ըլլան։ Տէֆթէրխանէի վարչութիւնը, ներքին գործոց նախարարութեան միջոցաւ, նահանգային իշխանութիւնները պիտի հրաւիրէ զբաղիլ այդ խնդրով։ Անոնք յիշեալ վարչութեան պիտի ղրկեն իրենց աշխատութեանց արդիւնքը։

ԵՓՐԱՏ ԵՒ ՏԻԳՐԻՍ

Եփրատի և Տիգրիսի հովին առագման գործողութեանց առնչ փոխադրութիւնները ուղղի միջոցաւ կատարուելով դժուարութեանց կը հանդիպին։ Այդ առագմանց հսկող Սըր Ուիլէմ Ուիլքոքս, այդ աշխատութիւնները դիւրացնելու համար, տեղեկագիր մը ղրկելով հարցուցած չնութեանց նախարարութեան, արտօնութիւն խնդրած է երեսուն քիլոմէթրոց երկաթուղի մը չինելու։ Հարցուցած չնութեանց նախարարութիւնը հեռագրով հաւանութիւն յայտնած է։ Այդ երկաթուղին նեղ գծով պիտի չինուի։

ՍԵՄՍՈՆԻ ՎԻՃԱԿ

Սամսունէն կը գրեն Լա Թիւրքիի յուն. 24 թուով.—«Երէկ, ուրբաթ, բոլոր շոգենաւային գործակալութիւնները և բոլոր վաճառատունները փակուած էին։ Երեսուն տարիէ ի վեր մեր քաղաքին ապրանքները շոգենաւ կը բեռցուին մասնաճիւղերու միջոցաւ, որոնք կատարեալ վստահութիւնը կը վայելէին յանախորդներուն, իրենց պարկեշտութեան եւ ճշդապահութեան չնորհիւ։ Ամէն ինչ լաւ կ'ընթանար, երբ անցեալ տարի նաւարները որոշեցին արտաքնելի ապրանքները կարգի (ճեօպէր) դրութեամբ, մը բեռնաւորել շոգենաւները, բան մը որ արդէն կը գործադրուէր ներքնաւոր ապրանքներու մասին։ Վաճառականները մերժեցին հաւանիլ այդ պահանջումին, եւ առջի օր իրենց կատարած գումարումին մէջ, որոշեցին փակել բոլոր վաճառատուները մինչեւ որ ձեռնհաս նախարարութիւնը նկատի առնելով անոնց կրկնակի դիմումները, իրաւունք տուաւ եղած բողոքներուն։ Կ'երեւայ թէ այսօր սպասուած պատասխանը չէ հասած, հետեւաբար, այսօր, շաբաթ, վաճառատունները փակ կը մնան։»

ԱՆԻԾԵԱՆԱԿԱՆՆԵՐՈՒ ԴԻՄ

Կառավարութիւնը որոշեց ոստիկանական ջոկատ մը կազմել՝ Գալատայի մէջ ապատանած անիշխանականներ և օտարազգի ռմբագործներ երեւան հանելու համար։

ՆԱԽԱՐԱՆԸ

Ծովային նախարարը հրամայած է նաւարանը նորոգել և բարեկարգել։ Ի գործ դրուելիք բարեփոխութիւններով կարելի պիտի ըլլայ մէկ ժամէն պարպել աւազաններու ջուրերը, մինչ տասերկու ժամուան մէջ միայն կը պարպուէր առաջ։

ՍԷՄԷՆԻԻ ԿՈՒՍԱԿԱԼԸ

Հօաէյտայի նախորդ միւթէսարրֆ Բեամիլ պէյ Եէմէնի կուսակալ անուանուած է կայս. Իրատէով։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԴԵՍՊԱՆԸ

Ֆրանսական դեսպան Պ. Պոնբառ, երէկ առտու մայրաքաղաքս ժամանեց Բարիզէն, ուր գացած էր քանի մը շաբաթ առաջ։

ԹՈՓՈՒՐ ՊԱՆՏՈՆՆԵՐ

Կ. Պոլսոյ կուսակալի և քաղաքապետի պաշտօնները Թափուր կը մնան ատենէ մը ի վեր, Շէրիֆ փաշայի և Իսմայիլ պէյի հրաժարականներուն հետեւանքով։ Նոր անուանումները պիտի կատարուին ընդհ. ապահովութեան անօրէնին՝ Կալիպ պէյի ժամանումէն յետոյ։

ԱՆՑԱՏՕԼՈՒԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Անատոլուի երկաթուղիին 2րդ շաբթուան հասոյթը, իւրաքանչիւր քիլոմէտրի վրայ, ասպէս եղած է.— Հայտարփաշա Էնկիւրիի գիծ (578 քիլոմէթր) 7545 ֆրանք. անցեալ տարուան նոյն շաբթուընէ 405 ֆրանք պակաս և միւս շաբաթներէն ալ՝ 2849 աւելի։ Էսկիշէհիր Գոնիայի գիծ՝ (445 քիլոմէթր) 3474 անցեալ տարուան նոյն շաբթուընէ 225 աւելի և միւս շաբաթներէն 1148 ֆր.։

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐ

ՉԵՐԵԱԿԱՒԼՈՒԹԻՒՆ

Ոստիկանութիւնը Մագրիգիւղի մէջ ձերբակալեց երկու հոգի, որոնք ատենէ մը ի վեր վառօդարանին չուրջը կը թափառէին։ Պահականոց առաջնորդուելով՝ անոնցմէ մէկը յայտարարեց թէ ռուսահպատակ էր, իսկ միւսը՝ գերմանական հպատակ, երկուքն ալ ռուսական նաւու մը մէջ հնոցպան։ Կը կարծուի թէ անիշխանականներ ըլլան ատոնք։

ԳԻՆՈՎԼՈՒԹԵԱՆ ՓՈՐՁԱՆՔՆԵՐԸ

Էյուպցի Արթին, քանի մը օր առաջ տունէն կ'ելլէ ու այլեւս չի վերադառնար։ Ոստիկանական հետաքննութիւնները ապարդիւն կը մնան։ Առջի իրիկուն Արթինին դիակը կը գտնուի Ֆէնէրի չըրջակայքը։ Կը հակցուի թէ Արթին գինովութեան հետեւանքով ծով ինկած ու խեղդուած է։

*** Առջի օր, եօթը հոգի, որոնք նաւակով պտոյտ կը կատարէին Ոսկեղջիւրի մէջ, և գինով էին, սկսան զէնք պարպել աջ ու ձախ։ Ֆէնէրի պահականոցին զինուորները նաւակ մը նստելով հետապնդեցին գինովներու նաւակը. Այագ Գաբուի առջեւ յաջողեցան հասնիլ անոնց ետեւէն։ Ադմկարար գինովները պահականոց առաջնորդուեցան.

ԴՈՂՈՒԹԻՒՆ

Զարագործներ Պարսից դեսպանին եղբօր նշան Թաշիի բնակարանը մանելով, թանկագին առարկաներ, գորգեր, չալեր, արձանիկներ ելն. գողցան։

ՈՃԻՐ ԹԻ ԱՐԿԱՆ

Անցեալ օր գրած էինք թէ մանկամարդ սպասուհիի մը դիակը գտնուած է Մաքրիգիւղի ծովեղերքէն։ Աղջկան վզին վրայ բռնութեան հետքեր նշմարուած ըլլալով, կը կարծուի թէ ոճրի մը զոհ գացած ըլլայ ան։ Սպասուհին, ձեռքին վրայ մորթի հիւանդութենէ մը տառապելուն, ծովեզերք կ'երթար, լուալով բուժելու համար։ Կ'ենթադրուի թէ աղջիկը, որ շատ գեղեցիկ էր, հեռապնդուած ու բռնաբարուած ըլլայ։

ՀԱՐՈՒՍՑ ԻՍԼԱՄԻ ՄԸ ՄԱՀԸ

Մեծ չուկային մէջ Պէյէաթէյնը հաստատուած Ալի պէյ անուն դրամատէր մը, որ այս օրերս մեռած է, մեծ հարստութիւն մը կը ձգէ։ Ամսական 1200 ոսկի եկամուտ ունէր, Պէյէաթէնի մէջ երեք դրամարկղի տէր էր, որոնց մէկը լեցուած է Ռումի ի և Անատոլուի երկաթուղիներու պարտաթուղթերով, երկրորդը՝ օտար արժէթուղթերով և երրորդը՝ թանկագին քարերով։

ՔԻՒՐՏ ՀԻՒՍԷԻՆ ՓԱՇԱ ԱՊՍՏԱՄԲՈՒԹԵԱՆ ԿԸ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԻ

Քիւրտ Հիւսէին փաշա, որ յայտնի է առհասարակ քիւրդական աշխարհում և մասնաւորապէս Երզրումի նահանգում, իր ցեղի մէջ մեծ հեղինակութիւն է վայելում։ Նա վերջերս իր հետ է վերցրել 300 զինված քիւրդերի և փախել Պարսկաստան՝ Թուրք-պարսկական սահմանագլխային շրջաններում ապրող քիւրդական ցեղերի—Կիկան, Միլան, Շիկիկ, Թագլոր, Հայդարցի և այլն—շրջանում պրոպագանդա մղելու համար։ Հիւսէին փաշայի նպատակն է համաքիւրդական ապստամբութիւն բռնկցնել ընդդէմ օսմանեան նոր իրաւակարգերի, որովհետև նա խորապէս զգում է, որ սահմանադրական կարգերը եթէ արմատանան Թուրքական կառավարական կեանքում, այդ դէպքում քիւրդերի աւազակային ինտերեսներին սանձ է դրվելու։ Այդ քիւրդ փաշան, ինչպէս յայտնել է մասնաւոր խօսակցութիւնների միջոցին, շարժվում է մի նախագծուած պլանի համաձայն և յոյս ունի Արաբիայից օգնութիւն ստանալու թէ մարտիկներով և թէ ռազմամթերքով։ Այդ նկատումով արդէն մի քանի ամիս սրանից առաջ յիշեալ փաշան իր մօտիկ ազգականներից Ալի և Մահմէդ բէյերին ուղարկել է Անդէն՝ արաբական յայտնի ցեղապետների հետ բանակցելու համար։ Ի հարկէ հարց է, թէ կ'արդարա՞նան արդեօք Հիւսէին փաշայի ցանկութիւնները, բայց փաստ է այն, որ նրա մղած պրոպագանդան չափազանց պարարտ հող է գտնում թէ Թիւրքիայի և թէ Պարսկաստանի քիւրդական շրջաններում։ Զը մոռնամ հաղորդել և այն, որ պրոպագանդա է մղվում և Անդրկովկասի շրջանում ապրող քիւրդերի մէջ, և այդ նպատակով յատկապէս եկել էր Կարսի շրջանը չէյխ-Մահմէդը, որ դրացին է Էյնի փաշայի որդի Բասուլ բէգին։ Ի վերջոյ ասեմ, որ ստացած տեղեկութիւններից երևում է, որ քիւրդական ապստամբութիւնն արտայայտվելու է նախ և առաջ Թիւրքահայերի վրա յարձակվելով ու կոտորելով նրանց։

Նախիջեւան՝ 2 Ցուլուար Մշակ

ԽՈՐՀՐԴԱՒՈՐ ԱԴԱՄԱՆԴԵՐԸ

ՀԱՄԻՏԻ ԿԻՆԵՐԷՆ ՄԻՆ

ԱԴԱՄԱՆԴՆԵՐԸ Ո՞ՒՐ ԵՆ

Ասկէ առաջ գրուեցաւ թէ՝ Համիտի հինգերորդ կնոջ Իգպալի գաղրնին մայրը Պոլսէն Առաբաղար մեկնած ատեն Հայաբ Փաշայի կայարանին մէջ գողցուցեր է իր ձեռքի պայուսակը որ աղջկան Քանկարժէք ադամանդները կը պարունակէր։ Այն միջոցներուն խնդիրը փակուած նկատուեցաւ, Համիտի կնոջ կողմէ Թուրք թերթերուն մէջ հրատարակուած հերքմնագրով մը, որով յիշեալ Իգպալի գաղրնը կը յայտարարէր թէ՝ գողարները իր քոյրն են և թերթերուն գրածը թշնամական է։ Սակայն այս հերքմնագրէն վերջ իսկ կարելի չէր հաւատալ թէ՝ այս տեսակ մեծ սուտ մը կրնար հրատարակուիլ. ընտանեաբար գաղտնիք մը կար, որ ծածկել կը ջանային։

Տեճի Կազէթա իր երէկի թիւով ադամանդներու այս խնդրին առթիւ հետաքրքիր մանրամասնութիւնները կուտայ, որ իր մէկէ աւելի հետաքրքրական կողմերուն համար, զան քաղուածաբար կը ներկայացնենք «Արեւելք»ի ընթերցողներուն։

Համիտի հինգերորդ կինը՝ Իգպալի գաղրնը բնիկ Առաբաղարցի, Ալպաս պէյի աղջիկն է։ ունի մայր մը և քոյր մը. այս վերջինը ամուսնացած է Շիւքրի պէյ անուն մէկուն հետ որ Համիտի... պահանման է եղեր։ Ադամանդներու խնդրին մէջ մտնելէ առաջ պէտք է քիչ մը ետ երթանք, մինչև մարտ 31ի օրերը։ Ապտիւլ Համիտ Սահմանադրութեան հռչակումէն վերջ հինգերորդ կինը Իգպալի գաղրնը անկէ ունեցած զաւկին Իշխան Ահմէտ Նուրէտտինի հետ Օրթ

թուղթերը և թէ՛ դատարանին աղուն թըլփատման հանդէսի առեն արուած թանկագին նուէրները։ Շիւքրի պէյ Շեթաչնէն ձեռքի պարուսակ մը կը գնէ և ամէնքը մէկ մէջը լեցնելով, իր տունը կը տանի. որպէս զի միւս օրը Առաւաղար փոխադրուին։ Սակայն Շիւքրի պէյ նկատելով որ ղինք ամէն մարդ կը ճանչնայ՝ իբրև Համիտի...պաճնախ և վախնալով որ իր տունն ալ կը խուզարկեն, ձեռքի պարուսակը կը թաղէ պարտէզին մէջ։ Հետեւեալ օրը մնտուկ մը կը գնէ և պարուսակը զոքանչին ներկայութեան կը տեղաւորցնէ մնտուկին մէջ և վրան ալ ուրիշ առարկաներ կը լեցնէ։ Այդ միջոցին հոն ներկայ եղող Էլպօս պէյի աներձագը կը պնդէ որ աւելի լաւ կ'ըլլայ եթէ պարուսակը ձեռքով փոխադրուի։ Դիշերը սընտուկը որ Շիւքրիի ենթական է եղեր, կը փոխադրէ զոքանչին սենեակը. ակէ զոքանչը կը կասկածի քիչ մը, մանաւանդ որ մնտուկը երկու բանալի ունի եղեր. բայց կարեւորութիւն չի տար...հետեւեալ օրը մնտուկը կը փոխադրուի Առաւաղար Էլպօս էֆ.ի բնակարանը Շիւքրիի հետ, որ գործ պարտուկելով Իզմիտ կ'երթայ. զոքանչը երբ տուն կը հասնի, անմիջապէս մնտուկը կը բանայ և ինչ տեսնէ, պարուսակը աներեւութացեր է. խեղճ կինը յուզուելն կը մարի միւս կողմէն անեղիք թիչկ կը կանչեն և կը հեռագրեն Շիւքրի պէյի, որպէս զի Առաւաղար գայ. չորս ժամ վերջը կը հասնի. զոքանչը փեսին դառնալով.«ա՛ս է մեզի ըրած ծառայութիւնդ» կ'ըսէ. փեսան կը չուարի. չի հասկար. թէ՝ ինչ ըսել կուզեն. երբ ցոյց կուտան պարուսակը ուր միայն ծննդեան վկայականներ կային և ուրիշ ո՛չինչ։ Զոքանչը կ'ուզէ կասավարութեան իմաց տալ. միւս կողմէ փեսան հոս հոն կը դիմէ. փոխադրող բեռնակիրը կը հարցաքննէ. բայց չուզեր որ կառավարութեան իմաց տրուի, քանի որ այդ օրերուն աղաւաղար բանակը Պոլիս մտած էր և կը վախնար որ այդ առթիւ զինքն ալ կը դատապարտեն։ Բայց միւս կողմէ խօսք կուտայ այս խնդիրը լուծելու համար աշխատիլ։ Բայց անդին՝ Իգպալը Գասրն էֆէնտին կը քննէ և կ'իմանայ թէ՝ երբեք Պաներազմ. առեանը իր մասին բան մը որոշած չէ և մօրմէն ալ տեղեկանալով գողութեան, կը հասկնայ որ գողը Շիւքրին է և կ'սպասեն որ Շիւքրի պէյ զղջալով վերադարձնէ։ Բայց կինը տեսնելով որ ձայնձնուն չելլեր, կը դիմէ Մահմուտ Շեվքէթ փաշայի, որ անմիջապէս կը հրամայէ ոստիկանական տնօրէնին քննութիւն կատարել։ Արդէն այս առթիւ կինը աղերսագիր մը ալ դատական նախարարութեան տուած էր։ Շիւքրի պէյ անմիջապէս կը ձերբակալուի և Իզմիտ Պոլիս կը բերուի անցեալ երկուշաբթի, եւ կ'ըսէ թէ՝ իրա՛ւ պարուսակ մը կար, բայց չէր գիտեր թէ՝ մէջը ի՛նչ կար։ Ոստիկանութիւնը քննութիւն կը կատարէ և կարգ մը հեռքեր ձեռք կը ձգէ. դեռ որոշապէս յայտնի չէ թէ՝ Շիւքրի պէյ ի՛նչ ըրած է ադամանդները և որո՛ւ ծախած է, բայց ամէն պարագայի մէջ ներքին գործոց նախարարը եւ Ընդհ. Ապահովութեան տնօրէն Կալիպ պէյ խոստացած են՝ Գասրն էֆէնտիին, ադամանդներու այս խորհրդաւոր գողութեան հեղինակները և մանաւանդ ադամանդները, — էն կարեւորը — երեւան հանել։

ԱՋԳԱՅԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ԱԶԳԱՅ ԿԱՐԾԻՔՆԵՐ

Ս. Պատրիարքը պիտի վերադառնայ թէ չպիտի վերադառնայ։ Այս է այն հարցը որ կը ցցուի այս պահուս բոլոր պաշտօնական և անպաշտօն Հայերուն առջև։ Հարցին շուրջը՝ կարծիքներու խոշոր տարբերութիւն մը կը տիրէ։ Ոմանք կը հաւատան որ եթէ Ս. Պատրիարքը աթոռ դառնայ՝ դիւանագիտական քայլ մը առած կ'ըլլայ և ազգային շահերը մեծ վտանգէ մը կ'ազատին։ Ուրիշ հոսանք մը, ընդհակառակը, կը պնդէ որ եթէ Դուրեան Սրբազան Խամխաբս դառնայ, առանց լիովին ձեռք բերած ըլլալու ան զոր հինգ վեց ամսէ ի վեր պահանջեց իր Դատարդիւղի մենարանէն, ամօթալի և ինքնակար նահանջ մը ըրած պիտի ըլլայ։ Ուրիշ հոսանք մը, ոչ այնքան զօրաւոր, յարմարագոյն կը դատանի որ Դուրեան Պատրիարք բոլորովին հրաժարի պատրիարքական աթոռէն և Ազգ. Ժողովը իր տեղը ուրիշ մը կարգէ. վերջապէս չորրորդ հոսանք մը, ձգձգողական ու սպասումի քաղաքականութեան կողմնակից է, և բանակցութեանց շարունակութեան մէջ չի տեսներ ոեւէ անպատեհութիւն։

Մնդիրը այս զանազան հակառակ. մարտ հոսանքներուն մէջէն ելլալուն վրայ է։ Եւ ես կ'ենթադրեմ որ Վարչութեան կրկին ժողովները այս ընդհանուր հոսանքներուն մէկ մասնակար պատկերը կը ներկայացնեն։ Այս հոսանքներուն մէջ բռնուած, դիւրին է երեւակայել մեր խ՛ղճ Պատրիարքին կացութիւնը։ Մը կողմին հակի, որմէն իրաւունք ալ, ո՛ր ուղղութեան հետեւի, ինչ եղբակացութեան յանգի։ Մանաւանդ ապա՝ տ լաբիրինդոս, որուն մէջէն ելլելու համար Պիզմարքի պէս նրբամիտ քաղաքագէտ մը իսկ պահ մը իր հաղասդանկը պիտի քերէր։ Քաղաքական ժողովը—խոստովանինք որ դժուարին պայմաններու մէջ գործի ձեռնարկած—չաբաթներէ ի վեր կը տարուբերի, ինքն իր մէջ կը յորձանայ, կը փրփրի, և, շատ ու չփոթ, տարբերուածներ կը ցուցնէ։ Իր անդամներէն մէկը արդէն իսկ... տարբերուածուեր է։ Միւսները ապահովապէս իրեն պիտի հետեւին եթէ ուրեմն Ազգ. Ժողովը իր ուզած եզրակացութեանը չ'յանգի։ Կառավարութիւնը որ անշուշտ շատ մեծէն տեղեակ է մեր ներքին այս տագնապալից կացութեան, հանդարտօրէն կը սպասէ որ ազգ. իշխանութիւն և պատրիարք... անձնատուր ըլլան վերջապէս։ Այս սպասումին մէջ անգութ և ահաւոր բան մը կայ, որուն դժուար է վարժուիլ մանաւանդ սահմանադրական ռէժիմի տակ։

Արդ, ինչ ընելու է։ Այս վիճակը չի կրնար շարունակուիլ. որովհետեւ անուամալ է։ Պատրիարքը տեղի՞ տայ, բանականանալով այն փայլուն խոստումներով զորս ըրաւ վարչապետը։ Ասոր պատասխանը Ազգ. Ժողովը պիտի տայ այս օր։ Առանկ դառն ու դժնդակ պարագայի մը, ազգին ներկայացուցչական մարմինն է որ իր վրայ վերցնելու է անոր բովանդակ պատասխանատուութիւնը։ Իր վիճռը անվերաքննելի է, և արժանի կրաւորական հնազանդութեան։

Այսօրուան ժողովին ոպասենք ուրեմն։

ԵՐՈՒԽԱՆ

ՔԱՂ. ԺՈՂՈՎԸ

Բշ. գիշերուան նիստին մէջ, ի մէջ այլոց, զբաղեցաւ հետեւեալ խնդիրներով։— 1. Երդնկայի վիճակէն, ինչպէս նաև Մայրաքաղաքիս քանի մը թաղերէն նոր ընտրուած Ազգ. Երեսփոխաններու տեղեկագիրները զրկուած ըլլալով, անոնց արժանաւորութիւնը հաստատելով, որոշեց յայտագրել Ազգ. Ժողովին։

Ժողովը սահմանադրապէս կազմակերպեց Ելեմիից հոգաբարձութիւնը և անդամ կարգեց Լեոն Սաաթճեան, Խաչիկ Սվաճեան, Միքայէլ Աբիսողոմոֆ, Արայ Այուպեան, Սերոբէ Պէրպէրեան, Աւետիս Կիւլպէնկեան և Տիգրան Մանուէլեան էֆէնտիները։ Ուսումն. Խորհրդոյ յայտագրին վրայ նոյն խորհրդոյ անդամ կարգեց Յարութիւն էֆ. Յովհաննէսեան։

4. Մայր Եկեղեցւոյ Թաղ. Խորհուրդը թաղային մնտուկին տարապայման անձկութիւնը և պարտքի տակ ընկճուած ըլլալը պարզելով, իբր անմիջական դարման, ինչ ինչ առաջարկութիւններ ըրած էր, կտակային բաժիններու վճարմանց մասին։ Ժողովը որոշեց լսել նախապէս կոտակաց Հոգաբարձութեան կարծիքը և տեսութիւնները, ըստ այնմ հարկ եղածը տնօրինելու համար։ 5. Ժողովական Հըմայեակ էֆ. Խոսրովեան անձնական զբաղումներուն պատճառաւ՝ հրաժարած էր։ Մերժուեցաւ լիչելին հրաժարականը։ 6. Ազգ. Հիւանդանոցի Հոգաբարձութեան կողմէ Ս. Յակոբայ որբանոցին խնդրոյն նկատմամբ զրկուած գիրի մը վրայ, Ժողովը որոշեց կրկին յանձնարարել նոյն Հոգաբարձութեան որ փութայ գործադրութեան դնել Ազգ. Վարչութեան կողմէ որբանոցի մասին եղած վերջին տնօրէնութիւնը, և իրեն արուած հրահանգները ամբողջութեամբ գործադրէ, դիտելով տալով որ թէ՛ հիւանդանոցի, թէ՛ ծերանոցի և թէ որբանոցի խնամարկութեան գործին մէջ ինքն է պատասխանատուն։

7. Որոշուեցաւ գրել Պիլէճիկի Առաջ. Տեղապահ Տ. Թաթուլ վրդ.ի որ մեկնի իր նոր պաշտօնատեղին Գօնիա որու Պատրիարքական Փոխանորդ կարգուած էր ակէ առաջ։

8. Գէորգ էֆ. Շնորհքեան կեղր. վարժ.ի խնամակալութեան անդամ կարգուեցաւ և յանձնարարուեցաւ նաև պակսած միւս երկու անդամներու տեղ ալ նորեր ներկայացնել։ 9. Հաստատեց Գարթալի Թաղ. Խորհրդոյ ընտրութիւնը։ 10 Ժողովը ընդունեց Բերայի Թաղ. խորհուրդին և պարուսց բարձման յանձնաժողովին ներկայացուցած առաջարկութիւն Թաղին Ազգ. վարժարաններուն նպաստին քանակութեան բարձրացման մասին և որոշեց ըստ այնմ կարեւոր հրահանգը տալ նոյն Խորհուրդին և Յանձնաժողովին։

ՀԱՅԵՐԸ՝ ՋԱՐԻՆ ՄՕՏ

Իշխան Միխայէլ Նիկոլայէվիչի թաղման ներկայ գտնուելու համար Բեռլերսպուրգ գտնուող Կովկասեան Հայերու ներկայացուցիչները, ռուս, վրացի ազնուականներու հետ ներկայացեր են Զարին։ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսին կողմէ ներկայացեր է Մեսրոպ եպս. Մովսէսեան. Թիֆլիզի Հայոց կողմէ Պ. Քիշմիշեան, Բաքուի Հայոց կողմէ Ղուկասեան և Լիսնոզեան, Ալէքսանդրապոլի քաղաքագլուխ Յ. Տիգրանեան։ Զարը խօսեցաւ ներկայացուցիչներուն հետ, որոնք արժանացան Զարական մեծարանքներու։

Ս. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԸ

Թիֆլիզցի նկարիչ Պ. Տիգրան Նաղարեան պատրաստեր է Մատթէոս Բ. Կաթողիկոսի մեծադիր լուսանկարի պատկերը հայ թատրոնի դոյութիւնը։ Այս նիւթին ներկայ գտնուելը է յատուկ հրաւէրով Պ. Աղեքսանդր Մանթաշեան որ—, երբ Պ. Ա. Սարուխանեան յայտարարեց թէ՝ թատրոնը պէտք ունի տարեկան 4000 բուբլի բացառիկ նպաստի, — ոտքի ելլալով յայտարարեց թէ ինք պատրաստ է երեք տարի շարունակ տարեկան 4000 բուբլի տալ Դրամատիկական ընկերութեան՝ Հայ Բեմի բարգաւաճման համար։ Նախագահը՝ շնորհակալութիւն յայտնելով նուիրատուին դայն անուաներ է «Հայ ազգի մեծ բարերար»։

Ծ. Ի.—կեցցէ՛ Մանթաշօֆ։

ՍՐՈՒՍԱՂԷՄԻ ԿՆՃԻՌԸ

Նաֆայէն Տ. Դանիէլ Ծ. վրդ. և Պարգև էֆ. Փափազեան կը հեռագրեն Պատրիարքարան թէ իրենք առժամապար հոն կը մնան և թէ Երուսաղէմի կառավարիչին հետ բնակցութեան մէջ են և ծանօթ երեք վարդապետները վանքէն դուրս հանուելէ յետոյ Եափա գտնուող հաշուապահնէ վարդապետներուն հետ ամէնքը միասին Երուսաղէմ պիտի երթան։

ՄԷԱՐԻՖԻ ԴԷՄ ԳԱՆԳԱՏ

Շապին Գարահիսարէն և ուրիշ գաւառներէ Պատրիարքարան հասած նամակներ կը գանգատին թէ նոյն տեղերու Մէարիֆի պաշտօնեաները չեն ուզեր վճարել հայ վարժարաններու համար յատկացուած դրամական բաժինը։ Պատրիարքարանը այս պարագան պիտի յանձնէ կրթական Նախարարութեան նկատառման։

ԱՆՆԻՔԱՌԸ ԳԱՏԸ

Եէտի Գուլէի դժբաղդ զոհին դատավարութիւնը թէև երէկ տեղի պիտի ունենար, սակայն ոստիկաններուն պաշտպան փաստաբանները հրաժարած ըլլալով, յետաձգուեցաւ յառաջիկայ բշ. օրուան։ Անիծայի փաստաբաններէն Նէճաթի էֆ. պերճախօս ճառով մը յայտնեց թէ այդ փաստաբանները հասկնալով որ բոլորովին անպաշտպանելի դատ մըն է իրենց ստանձնածը, սոսկալուած են հրաժարիլ։ Ուստի պահանջեց ոստիկաններուն դատապարտութիւնը։ Սակայն դատարանը որոշեց, ըստ օրինի, նոր փաստաբաններ կարգել, իր կողմէ, հրաժարեալներուն տեղ։

ՆՊԱՍՏՆԵՐ

Միջազգային Ցանձնաժողովը 100 ոսկի զրկեց Անտիոքի կարօտեալներուն, իսկ Կիւրին 60 ոսկի զրկուած է Մր. Բիթլի կողմէ։

ՀԱՅ ԿԱՆԱՆՑ ՄԻՈՒԹԻՒՆԸ

Ազգ. Պատրիարքարանը կը ծանուցանէ թէ՝ Բերայի Հայ Կանանց Միութիւնը՝ Պատրիարքարանի և Կիլիկիոյ Որբախնամ Կեդր. Ցանձնաժողովի դռնունակութեան արժանացած և պաշտօնապէս ճանչցուած է և արտօնութիւն ունի հանգանակութիւն կատարելու իր բացած որբանոցին համար։

ՀԱՅ ՈՒՍՈՒՆՈՂՆԵՐՈՒ ԵՍԱՏՈՂՈՒԹԻՒՆ

«Պուչ-տիւ-Ռիօն նահանգին մէջ Վալպրի երկրագործութեան գործնական վարժարանը գրեթէ միշտ կը գանուին զանազան կողմերէ եկած թոչակաւոր կամ ձրիավարժ Հայ աշակերտներ որոնք իրենց ընդունակութեամբ պատիւ կը բերին Հայ անունին։ Այս անգամ ալ ուրախութեամբ կ'արձանագրենք հոն ուժ գտնուողիմիրզի Տիար Վահան Ոսկերիչեանի յառաջդիմութիւնը, որ ինչպէս հաղորդուած է մեզ Վալպրէն, վերջին եռամսեայ քննութիւններուն մէջ Ա. դասարանի առաջին աշակերտն հանդիսացած է, յառաջդիմութեան մէջ գերազանցելով իր բոլոր աշակերտակիցները։ Այս առթիւով կը յայտնենք նաև թէ Կաթոլիկ Հայերուն Կ. Պոլսի Պատրիարքարանը մէկ քանի տարի առաջ ֆրանսական կառավարութեան դիմած և երկու ձրիավարժ աշակերտ Վալպրի վարժարանին մէջ միշտ ունենալու շնորհը ստացած է։ Ինչո՞ւ համար Պոլսոյ Հայերու Դումգարուի Պատրիարքարանը Կ. Պոլսի դեսպանին միջոցով այդպիսի դիմում մը չընէ Ֆրանսայի կրթական Նախարարութեան որ ինքներին եկող թոչակաւոր Հայ աշակերտներէն զատ՝ մէկ քանի ձրիավարժ աշակերտներ ալ իր կողմէ զրկուին Վալպրի և կամ երկրագործական այլ վարժարաններու մէջ ուսանելու։ Թուրքիան գերազանցապէս հողագործական երկիր մը ըլլալով և Հայաստանի բնակիչներուն մեծամասնութիւնն ալ երկրագործ, մեծ բարիք մը պիտի ըլլար երկրագործական ուսումը Հայ ժողովուրդին մէջ տարածելը», կ'ըսէ Արմենիա։

ՊԱՐՍԿԱՀԱՅ ԿԵԱՆՔԸ

ԵՓԵՍՈՒ ԽԱՆԸ

Թէհրանէն կը գրեն.— Լուր տարածուած է թէ Եփրեմի զօրամասը տագնապալից դրութեան մէջ է Ղարադաղի մէջ։ Եփրեմը թեթեւ վիրաւորուած է ձեռքէն. մեծ կարիք ունի եղեր փամփուշտներու և օժանդակ զօրքերու։

Ստացուած են մանրամասնութիւններ Եփրեմի և Ղարաղաղցիներու ընդհարումի մասին։ Առաջին կռիւը եղեր է դեկտեմբեր 12ին կէսի և Ղզլրկէչի գիւղերուն միջև։ Բահիմ խանը չէր մասնակցեր կռուին, իսկ անոր զինուորներուն հրամանատարն էր իր որդին Բէյլիւ-խանը։ Մինչեւ ճակատամարտին սկսուիլը Բէրիմխանը, Բահիմ-խանի եղբօր որդին, որ նոյնպէս հրամանատար էր գունդի մը, Թողուց Բէյլիւ-խանին։ Այդ դաւաճանութիւնը կը բացատրուի անով, որ Բերիմխանը յոյս ունի տիրանալու Ղարաղաղին, երբ ապարէզէն հեռանայ Բահիմխանը։ Մինակ մնացած Բէյլիւ-խանի գունդը մեծ վարդ կրեց Եփրեմի և Սամադ-խանի կողմէն։ Բահիմ-խանը մահուան անկողնէն ամէն կողմ մարդիկ կը զրկէր որ շահնավան ցեղերը վերջ տան երկպառակութիւններուն և միանան ընդհանուր թշնամիին հանդէպ, սակայն ի զուր։ Արտասովի նահանգապետը շատ ճարպիկ կերպով երկպառակութիւն սերմաներ է շահնավանները ուղղութեան մէջ, և յոյս կայ, որ շահնավանները օգնութեան չեն գար Ղարաղաղցիներուն։ Բայց անոնք կը պատրաստուին բուռն կերպով դիմադրել եթէ Եփրեմը և Սամադ-խանը անցնին անոնց սահմանները։

*** Սերաբէն Շուլայ-ուդ-Դովլէի և Բազրի զօրամասերը օգնութեան գացին Ահարում գտնուող Եփրեմի զօրաբաժնին։ Պատերազմական գործողութիւնները Բահիմ-խանի դէմ դադրեցուցած են Մուհարրէմ ամսի և սաստիկ ձիւնի պատճառով։

*** Եփրեմը թէեւ վիրաւորուած է, բայց կը շարունակէ զօրախումբի հրամանատարութիւնը։ Սերաբի նահանգապետը կովկասեան ֆէտայիներու հետ ճակատամարտի վայրը գնաց ազակցելու Եփրեմին։

*** Դավրէժի «Առաւօտ» թերթին Ղազվինի թղթակիցը իր մէկ թղթակցութիւնով կը գրէ թէ՝ Կոստանդ խան անուն հայ մը 3 հոգիի ընկերակցութեամբ կը կողոպտէ և կը թալանէ Ղազվին-Ղարաղան ճանապարհէն անցնողները։

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ

Մարսիլիոյ մէջ հրատարակուող Արմենիան և Նիւ-Եորքի Սրիտաստրդ Հայաստանը իրենց վերջին թիւերուն մէջ համակրանքով ողջունած են Արեւելքի վերաբացումը, այս առթիւ յիշատակելով նաև Արեւելքի Նպաստը Կիլիկիոյ որբերուն։ Արտասահմանեան պաշտօնակիցներուն այս առթիւ մեր շնորհակալութիւնները կը յանենք։

ՍՏԱՑՈՒԱԾ ԳՐՔԵՐ

Ստացանք Շահան Նաթալիի «Օրէնքի և ընկերութեան զոհերէն» անուն հեղինակութիւնը որ կը պարունակէ մէկ քանի ինքնատիպ պատմուածքներ։ Գոսթընի «Հայրենիք»ի ապարանէն լոյս տեսած այս հատորը կը ծախսուի 25 սենթի (6 զրշ.)

*** Ստացանք նաեւ Ասօր Բ. գրքոյկը՝ վահէ անունով, որ պատմութիւնն է հայ հերոսի մը՝ Կարապետ Երկանեանի (Վահէ)։ Կ'արժէ որ ամէն մարդ ունենայ այս գեղեցիկ հատորը որ կը ծախսուի 2 զրշ.ի և կը գտնուի բոլոր գրավաճառներուն քով։

*** Ստացանք նոյնպէս Պոլսոյ երեսփոխան Գր. Զօհրապի պատժական վճիռներու բարեփոխման մասին թուրքերէն լեզուով հրատարակած նոր օրինագիծը, որ չորեքշաբթի օր ցրուեցաւ բոլոր երեսփոխաններուն։

ՆՈՐ ԵՐԵՍՓՈԽԱՆ

Քաղ. Ժողովը իր վերջին նիստին մէջ նկատողութեան առնելով Խապուղի Ազգ. երեսփոխան Պեարտս էֆ. Խօրասանճեանի ընտրութեան տեղեկագիրը, հաստատեց անոր օրինաւորութիւնը և որոշեց ենթարկել այսօրուան Ազգ. Ժողովին վաւերացմանը։

ՀԵՂԻՆԱԿԻ ԻՐԱՒՈՒՆՔ ԵՒ... «ՐԻԶԱՆԴԻՈՆ»

Պոլիս հրատարակուող Բիւզանդիոն անուն թերթը կ'երևի չպիտի դգաստանայ, մինչև որ Օսմ.Երեսփ. Ժողովը չվաւերացնէ «Հեղինակի իրաւունք»ի օրէնքը։ Երկու անգամ է որ այդ թերթը կը գողնայ Խնուսէն Արեւելքի գրուած թղթակցութիւնները առանց Արեւելքին անունը տալու։ Զենք գիտեր թէ՝ մինչև «Հեղինակի իրաւունք»ի օրէնքի հրատարակումը, ի՞նչ ընելու է որպէսզի Բիւզանդիոնի յափշտակութիւններուն առջև թումբ կանգնուի։ Անշուշտ Բիւզանդիոն այս անգամ ալ դատ չի բանար մեզի դէմ, մեր սեփական լուրը՝ առանց մեր անունը տալու հրատարակելուն առթիւ գրուած այս տողերուն համար։ Ամէն պարագայի մէջ կ'ազդարարենք իրեն որ կա՛մ մեր լուրերը չգողնայ և կամ լուրերու աղբիւրը ցոյց տայ։ Եթէ լրագրական պարապմունքները չի գիտեր, կրնա՛յ սովրիլ։ Միւս կողմէ սոսկալի է որ խնդրենք Օսմ. Խորհրդարանէն որ չուտով վիճաբանի և գործադրութեան դնէ «Հեղինակի իրաւունք»ի օրէնքը։

ԹԱՏՐՈՆ

Այս գիշեր, Վարիէթէ, իմէջ Տիկին Սիրանոյշի կողմէ ՀԱՄԼԷԹ։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԹԱՏՈՒՄ,	Յուվ. 21/3 Փեսր.
Օսմ. միացեալ բացուեցաւ ղրշ.	103—03
» » վար գին	102—37
» » բարձր գին	103—07½
» » գոցուեցաւ	103—05
Ռում. Երկ. բացուեցաւ ֆր.	212—25

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ՕՍՄ. ՊԱՏԵՐԱԶ. ԼՐՏԵՍՆԵՐ ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ ՄԷՋ

Թէոֆիմանը Հագիգաթի Նայելով, Վիչհեան Բօջաքի Կ. Պոլսոյ Թղթակիցը կը գրէ թէ օսմ. պատերազմական պաշտօնատունը որոշեր է մէյ մէկ լրտես օտարական զրկել Պուլկար ինը զօրաբաժիններու քանակած տեղերը։ Զինուորականները պաշտօն պիտի ունենան մօտէն քննելու Պուլկար զօրաբանակներուն վիճակը։ Այդ որոշումը պատերազմական նախաբարութեան և եպարքոսութեան կողմէ վաւերացուած ու գործադրութեան դրուած է։ Պուլկարիոյ սահմանները մէկ ծայրէն միւս ծայրը պատերազմական լրտեսներով լեցուած են, որոնց մեծ մասը զինուորական։ Պուլկար կառավարութիւնը այդ մասին ոեւէ տեղեկութիւն չունի։

ՊՈՒԼԿԱՐԱԿԱՆ ԴՈՒՄԱՐՈՒՄ

Սոֆիայի համալսարանին ուսանողները ընդհանուր գումարում մը ընելով որոշած են յայտարարագիր մը առ մանուան դատապարտում պուլկարներուն պատիժը փոխելու համար։ Ուսուցիչներն ալ գումարում մը ընելով որոշած են նոյնպէս յայտարարագիր մը ուղղել օսմ. կառավարութեան Նէվրօքօքի դատապարտութեան առթիւ։

ՐԷԱԳԻՍԻՈՆԷՐՆԵՐ

Ակէ առաջ Աղսթօսի (Սելանիկի նահանգ) մէջ կարգ մը չարագործներ ձերբակալուած էին իբր բէաքսիոնէր։ Առանք են Աղսթաս գիւղախումբին Թղթակցութեանց քարտուղար Մուսթաֆա, ուսուցիչ Տէպրէնի Բամպան, Մուէզզին Բասիմ։ Նոր տեղեկութեանց համաձայն, այդ բէաքսիոնէրները ուղած էին խռովութիւն սերմանել ժողովրդեան մէջ, յայտարարելով թէ «Կիլքաներ Բ. զօրաբանակին հետ միացած Սելանիկ պիտի երթան, փճացնելու համար ազատութիւն ուզողները և օսմ. քսմիդէն. յետոյ Սուլթան Ապաիւլ Համիտը պիտի ազատեն»։

ԾԵՐԱԿՈՅԵՑԸ

Ներակոյտի երէկուան նիստին մէջ ընդունուեցաւ Աստանայի և Հալէպի կարօտեալներուն համար Ելմտական Ցանձնաժողովին կողմէ պատրաստուած օրինագիծը։ Զընդունուեցաւ ներկայացուցած այն օրինագիծը որով կ'արգիլուեր թերեսփոխաններուն և Ծերակուտականներուն մենաշնորհ ստանալ։

ՆԱԽԱՐԱՐԱՑ ԽՈՐՀՈՒՐԴԸ

Նախարարաց Խորհուրդը երէկ գումարուեցաւ Բ. Դրան մէջ,— Խորհուրդը զբաղեցաւ նախ կրթական հարցով և այդ առթիւ արտասահմանի օսմ. դեսպաններու կողմէ եկած պատասխանները կարդացուեցան։

*** Առողջական պատճառներու հետեւանքով հրաժարած ծովակալ Կէմալը փաշայի տեղ Անգլիայէն ուրիշ մը պաշտօնի կոչելու խնդիրը խորհրդակցութեան առարկայ եղաւ։

*** Գոնիայի դաշտին ուռոգման, թաղպետական բժիշկներու ամսականներուն խնդիրները և հանրօգուտ շինութեանց մենաշնորհներու մասին պատրաստուած օրինագիծը խորհրդակցութեան ենթարկուեցան։

*** Թէնոիդաթի օրէնքին յաւելուածը ամրողջացեր է։

*** Զաքարիաձլի և իր հետեւորդներուն կողմէ Գապաքէօյի կողմերը թակարդի մէջ ձգուելով սպանուած հաղարապետ Բիւսամէմ պէյի ընտանիքին 100 ոսկի և ուրիշ ոստիկան զինուորներուն ընտանիքներուն 50ական և այս պատճառաւ վիրաւորուած Էմրուլլահի 25 ոսկի նպաստ տրուելու մասին Ներքին գործոց նախարարութեան կողմէ զրկուած թելգրէրէն կարդացուելով՝ նոյնութեամբ ընդունուեցաւ։

ԽԱՐԲԵՐԴԻ ԿՈՒՍԱԿԱԼԸ

Կայս. Իրատէով Խարբերդի կուսակալ անուանուեցաւ Մէհմէտ Ալի պէյ, որ փոխանորդաբար կը վարէր այդ պաշտօնը։

ԵՐԿԱՐԱՇԱՐԺ

Էրզրումի մէջ, առջի գիշեր, երկրաշարժի թեթեւ ցնցում մը զգացուեցաւ։ Ոեւէ կորուստ չկայ։

ՍԱՑԻՏ ՓԱՇԱ ԵՒ ԱՇՈՒՐԴԸ

Ելմտական գանձուն իր ունեցած պարքին պատճառով Սայիտ փաշայի կալուածները աճուրդի հանուած են Ելմտական Նախարարութեան կողմէ։ Սայիտ փաշա Ծերակոյտին երէկուան նիստին մէջ բողոքեց այս մասին։

ՕՐՄԱՆ ՎԷ ՄԷՍՈՒՏ ՎԷ ԶՐԱՆԹ ՆԵՂԱՐԻԹԻՆՆԵՐԸ

Լինգարէ վիլայէթի տախիլինէթ թէէսիս վէ քիւշատ օլունանագ Զրաթ ամէլիաթ մէքթէպլինին թանդիմ օլունան ըլանլարը մաւեթպիլճէ ինչաթը մէվգէյի միւնագասայա վազ իտիմիշ օլուսդրնանն մէքթէպլր մէղքիւրին ինչարնա թաղիպ օլանլարին չէրայիթը միւնագասայը անայսպ օնա կէօրէ բէկ սիրմէքիւղրէ բէնճէնկին վէ բաղար էրթէսի կիւնլրի սաաթ եէփհաէն օն պուչուղա գասար Օրման վէ Մէհտին վէ Զրաթ նէկարթիմնէ Զրաթ իտարէի սուսուսիյէսինէքի միւնագասա վէ միւգանէէթ գօմիսօննա միւրաճաաթ էյլէմէլէրի էլան օլունը։

20 Քեանունի Սանի 325

Թուամէջի Ծրկաթուղիի Վիճակահանութիւնը

240-ՐԴ ԹԻՐԱԺ. 1 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1910

ՄԵԾ ՊԱՐԳԵՒ ՇԱՀՈՂ 50 ԹԻՒԵՐ

Թիւ	Ֆրանք	Թիւ	Ֆրանք	Թիւ	Ֆրանք	Թիւ	Ֆրանք	Թիւ	Ֆրանք
20,677	300,000	188,941	1,250	1,844,043	1,250	555,562	1,000	1,329,094	1,000
242,164	25,000	390,039	«	1,863,283	«	638,208	«	1,346,149	«
555,114	10,000	783,243	«	209,522	1,000	806,593	«	1,486,999	«
1,755,078	«	859,236	«	260,502	«	889,442	«	1,581,375	«
237,545	2,000	1,008,838	«	261,137	«	1,008,840	«	1,637,173	«
1,186,876	«	1,054,425	«	271,362	«	1,008,966	«	1,676,731	«
1,441,548	«	1,119,294	«	271,365	«	1,124,056	«	1,859,137	«
1,456,655	«	1,467,296	«	294,028	«	1,137,492	«	1,879,740	«
1,809,239	«	1,566,128	«	365,328	«	1,167,473	«	1,885,755	«
1,941,701	«	1,681,666	«	455,009	«	1.236,798	«	1 901,971	«

400 ՖՐԱՆՔ ՇԱՀՈՂ 950 ԱՄՕՐԹԻ ԹԻՒԵՐ

11926—30	226131—35	403711—15	858381—85	1137491—95	1334026—30	1547766—70	1792826—30
17101—05	233866—70	420421—23	859237—40	1143116—20	1346146—50	1551186—90	1795171—75
20676—80	237541—44	420424—25	875371—75	1160796—80	1347011—15	1557791—95	1801161—65
43621—25	242161—65	444796—80	878151—53	1162926—30	1351506—10	1559301—05	1809236—40
67626—30	242396—40	455006—10	878154—55	1167471—75	1369511—15	1566129—30	1830316—20
70111—15	243786—90	469081—85	889441—45	1168691—95	1386596—60	1581371—74	1844041—45
73781—85	253896—90	496806—10	913851—55	1186877—80	1409896—90	1605471—75	1844536—40
82646—50	260501—05	499146—50	936591—95	1186986—90	1413741—42	1617316—20	1845961—65
90016—20	261136—40	535081—85	980761—65	1188476—80	1413743—45	1637171—75	1853916—20
93286—90	262981—85	536406—10	990076—80	1188791—95	1430816—20	1639176—77	1859136—40
104241—45	271246—50	555111—15	1008836—39	1209006—10	1434626—30	1638178—80	1863281—85
108691—95	271361—64	555561—65	1008967—70	1212776—80	1436881—85	1645121—25	1863421—22
110286—90	287046—50	584736—40	1040416—20	1212986—90	1441546—50	1655066—70	1863423—25
113141—45	289726—30	597436—40	1052331—35	1217246—50	1450856—60	1676732—35	1867346—50
126281—85	294026—30	608181—85	1054421—24	1231241—45	1456651—54	1681667—70	1869571—75
144256—60	300846—50	620386—90	1073681—85	1236796—80	1467297—30	1729826—30	1879736—39
152116—20	320541—45	638206—10	1076726—30	1237121—25	1469601—05	1736886—90	1884241—45
171906—10	332321—25	643806—10	1080511—75	1239276—80	1486996—98	1737371—75	1885751—54
188942—45	332541—45	713406—10	1080716—11	1241486—90	1487000—75	1742296—30	1900736—40
190686—90	347421—25	764996—00	1080718—20	1274331—35	1499416—20	1752186—90	1901972—75
196791—95	354961—65		1098406—10	1289711—15	1518641—45	1755076—80	1935006—10
202646—50	365326—30	783641—45	1104816—20	1292316—20	1526361—65	1764746—50	1941702—05
205421—25	366736—40	806591—95	1119291—95	1302886—90	1530141—45	1766986—90	1944041—45
207566—70	378746—50	816216—20	1124057—60	1317006—10	1533091—95	1775396—40	1962791—95
208641—45	380181—85	848731—35	1125466—70	1329091—95	1537411—15		
209521—25	390036—40	852546—50	1136046—50	1330711—15	1538481—85	1790501—05	—

ՕՍՄ. ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՔԻ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

Ա.ԶԳ.— Հանր. պարտքի Վարչութիւնը կը ծանուցանէ թէ Սու-Սըզբէյշէգ օսմ. նաւային ընկերութեան կողմէ իւրաքանչիւր 5.50 օսմ ոսկի արժէքով չրջաբերութեան հանուած 20,000 բաժնեթուղթերու դրոշմատուրքը վճարուած է:

ԸՆԴՀ. ՏՆՕՐԻՆՈՒԹԻՒՆ 3—2

ՍՕՍԻԷԹԷ ՄԻԻԹԻՒԷԼ ՖՐԱՆՍԷԶ

ՏԸ ԼԻՕՆ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽՆԵՐ ԿԱԶՄԵԼՈՒ ՅԱՏՈՒԿ ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԱՆՀԱՏԱԿԱՆ ՋԵՌՆԱՐԿ ՊԵՏԱԿԱՆ ԳՕՆԹՐՕԼԻ ՏԱԿ

Լիոն, Օթել տը Վիլ փողոց, թիւ 77

ԱՄԵՆԷՆ ԿԱՐԵՒՈՐԸ ԵՒ ԱՄԵՆԷՆ ՀԻՆԸ, ՈՐ 1909 ՄԱՅԻՍ 15ԻՆ ՈՒՆԷՐ

Բաժնետէր 192,169

Սարքագրուած դրամագլուխ 215,573,800 ֆր.

Վճարուած դրամագլուխ 1,581,300 »

Վճարումներ 1 ֆր.էն սկսեալ. 100—500—1000 ֆր.ի և անկէ աւելի գումարներով ապահովագիրներ, 1—12 տարուան և աւելի պայմանաժամի մէջ վճարելի:

Ընդհ. գործակալ ԹՈՒՐՔԻՈՅ, ԵԳԻՊՏՈՍԻ, ՅՈՒՆԱՍՏԱՆԻ, ՊԱԼԿԱՆԵԱՆ ԵՐԿՐԱԾ ՀԱՄԱՐ

ՖՐԱՆՍՈՒԱ ՏԸ ՖՐՖ

Ղալաթիա, Սեն-Բիթր խան, թիւ 25-26

Կ. Պոլսոյ ընդհ. գործակալութեան դրամատուն՝ ԲՐԻՏԻՇ ԼԻՈՆԷ, Ղալաթիա.

Գործուեսայ գործակալներ կը փնտռուին տրուածներու, օսմ. նահանգներու և յինչալ երկիրներու համար: Նպաստաւոր պայմաններ: 50—20

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ

ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԻՄՆԵԱԼ՝ ՎԵՀ. ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ

1892 Օգոստ. 4/27 եւ 1320 Սեպտեմբեր 20 թուականներ Ֆերմանով

Դիմել Ընկերութեան Կեդր. գրասենեակը, Ղալաթիա, Նալչը խան, Հէզարէն փողոց, թիւ 14, Քօօբէրաթիվ վաճառատան դիմաց, կամ հետեւեալ հասցէներուն.

Պոլիս, մասնաճիւղ Օսմ. Կայս. Պանքայի Եէնի Ճամիի հրապարակ.
Պոլիս, Մ. Ի. Սատօք, Շէյխ իլ Իսլամ խան, Պահէք Գարու թիւ 10.
Պոլիս, Ազաի պէյ և Ընկ. Վէղնէճիլէր փողոց.
Պոլիս, Գ. Ս. Այմէլօղլու, Էմին-Էօնիւ, Պահչէ Գարու Իզմիր փողոց.
Դարբզիլ, Ալիքանդր Ասատուրեան չուխայի հրապարակ.
Դարբզիլ, Մ. Ա. Անդրիա, Մուսթաֆաբէք.
Պէյոյլուքտէրէ, Մ. Ա. Տէմարքի.
Բերա, Մասնաճիւղ Օսմ. Կայս. Պանքայի Մեծ Փողոց.
Շիշլի, Մ. Է. Ռոսի, Պէյոյլուքտէրէ ճառատէսի, թիւ 137.
Ղալաթիա, Մ. Ա. Բիրհանց, թիւ 12 Թիւնէլ խան.
Մեծ Կղզի, Ըէսուլ էֆ.
Մարքիզիլ, Մ. Ա. Անիէլիէս, չուխայի բանի հրապարակ.
Սան Սթէֆանօ, Բէյէճիկ էֆ.:

23 Գործակալութիւնք օսմ. գլխաւոր քաղաքաց մէջ:

ՕՍՄ. ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՔԻ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

Ա.ԶԳ.— Թղթեայ հասոյթներու վարչութիւնը կը ծանուցանէ թէ Ինտէֆիլ դիւղախումբին (Գոնիայի) մէջ գտնուող ձիւթարանին վարձակալութիւնը, որուն գինը 45,000 ֆրանք էր երեք տարուան համար, ինչպէս նաև Բրան-Սալա և Գարա-Հէօյի վարձակալութիւնը, նախապէս 5500 ղուշի տրուած, ամուրդի դրուած են դարձեալ երեք տարուան համար, սկսեալ մարտ 1էն 1326 (1910) մինչև 1328 տարուան վերջը: Ամուրդին մասնակցողները պարտին ներկայանալ Հանր. Պարտքի Վարչութեան կեդրոնական ձիւրը, Գալաթիոյ մէջ, կամ գրելագրաւոր Տնօրէնութեան՝ Գոնիա և կամ Ճաղլիոյ ու Ինտէֆիլի գործակալութիւնը: 6—2

ԸՆԴՀ. ՏՆՕՐԻՆՈՒԹԻՒՆ

ՇԻՐԲԷԼԻԻ ԽԱՅՐԻԷ

Ա.ԶԳ.— Կը ծանուցուի հանրութեան թէ թիւ 1, 3, 5, 7, 9, 11 սպասարկութիւնները և թիւ 2, 4, 6, 8, 10 սպասարկութիւնները որոնք առնէն մը ի վեր չնջուած էին, 1910 յունվար 25էն (Ն.Տ.) յետոյ պիտի վերսկսին: Միայն թիւ 15 սպասարկութիւնը չնջուած պիտի մնայ: 5—1

*** Ա.ԶԳ.—Կը ծանուցուի թէ 1910 յունուար 15/28 ուրբաթ օրուընէ սկսեալ, առաւօտեան ժամը 1.30ին Եէնի Մահալլէէն մեկնող չոգենաւը ժամը 1ին ճամբայ պիտի ելլէ Քալաթիէրէն, իսկ Եէնի Մահալլէէն՝ ժամը 1.15ին: 5—4

ՄԱՍՆԱԳԷՏ ՋԵՐՄԱՄԻԶՈՒԹԵԱՆ

ՏՕՔԹ. ՈՒՂՈՒՐԼԵԱՆ

Գաղղիական եւ մոբայլին ճիւանդութեան

Երկար ժամանակ վերոյիշեալ հիւանդութիւնները իրեն մասնագիտութիւն ըրած, Տօքթ. Ուղուրլեան էֆ. որ ծանօթ է արդէն մայրաքաղաքիս Հայ բժշկական դասուն մէջ, աշխատած է բաւական երկար տարիներ Ազգ. Հիւանդանոցի և Շիշլիի Անկելանոցին մէջ:

Իրեն դիմող հիւանդները կը դարմանէ, իր գործատեղին, Սիրքէճի Թրամվայի ճամբուն Ֆէպիս լուսանկարչատան առաջին յարկը:

Խնամով և կարճ ժամանակի մէջ դարմանուիլ փափաքողները կարող են իր փոքրաառութեանը դիմել, համակրելի բժշկին մէթոտին օգտուելու համար:

Աղքատները ձրի:

Ծանօթ.— Ամէն տեսակ գործողութիւններ միզանցքի ալիարգանդի հիւանդութեանց, մասնաւոր խմամքով: 41—23

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՊԱՆՔԻ

ՕՏԱՐ ՎԱՃԱՌԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ

BANQUE RUSSE

Pour le commerce étranger

Հիմնուած՝ 1871ին

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 30,000,000 ՌՈՒԲԼԻ

ԱՄՓՈՓԱԳՐԱԿԻՆ ՎՃԱՐՈՒԱԾ

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ ԲԵԹԵՐՍԲՈՒՐԳ

ՏՂԱՆԱԿԱՆ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐ. — Քալաճիքօվի սակարան, Սենճայա հրապարակ եւ Վասիլի Օսդրօճ:

ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐ ՌՈՒՍԻՈՅ ՄԷՋ.— Աքքերման, Արխանկէլ, Ասդրախան, Արմաւիր, Գաքու, Գալաքօվօ, Էքաթէրինոսլաւ, Էլիզաւպէթկրատ, Իսմայիլ, Կերսոն, Քիէֆ, Քազանֆ, Խօքանդ, Քրէմէն չուկ, Մոսկուա (Կավրիքով փողոցի մասնաճիւղով), Նիքոլայէվ, Նիժնի-Նովկորոտ, Նովօ, Նիքոլայէվսք, Նովորոսիսք Օտեսա, Օմսք, Ռէբրմ, Բօքրօճաքայա-Սլոպոտա, Բալդավա, Ռիգա, Ռիսաք, Ռօսմի, Ռիպինսք, Սարատօֆ, Սիմֆերոպոլ, Սէմիպէտրօզլ, Զիսթրօզլ, Թիւմէն, Թոմսք, Վէլէքի, Ուսթիուկ, Վիսթքա, Վիննիցա, Վոլոգտա և Վօսնէսէնսք:

ԴՐՈՇԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ՌՈՒՍԻՈՅ ՄԷՋ.— Ալէքսանդրիա (Եգիպտոսի մէջ), Գալրինէց, Եերադօրի, Քաքօվքա, Նիքօրօլ և Սբօլա:

ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐ ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆԻ ՄԷՋ.—Լոնտոն, Բարիզ, Մրսէյլ և Կ. Պոլիս:

Ռուսական դրամատունը կը զբաղի դրամատան և ապարանի վերաբերեալ ամէն կարգի գործառութիւններով. նախավճարներ (avance) ապրանքի վրայ և քմահաճօրէն վճառուած ապրանքի: Խիստ նպաստաւոր պայմաններով վարձու կուտայ ամենապատեղի «Սէյֆ» դրամարկղներ: Խնայողական Մնացուկ նպաստաւոր տոկոսով:

ԻԻՆԻՕՆ

ՀԱ. ՍՏԱՏԵԱԼ Ի ԲԱՐԻՋ 1828–1829

1828 L'UNION DE PARIS

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ Ի ԲԱՐԻՋ 9, ԲԼԱՍ ՎԱՆՋՕՄ, 9

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԾՐԱԳՐԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒԹԻՒՆԸ

Դրամագլուխ և պահեստ	329	Միլիոն Ֆրանք
1906ին գանձուած ապահովագին	30	» »
Մինչեւ 1906ի վերջը հատուցեալ գումար	480	» »

Ինչպէս այս թուականներէն կ'երեւի, Ընկերութեան գրամագլուխն ու պահեստի գումարն է 329 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐԱՆՔ որ հսկայ երաշխաւորութիւն մը կ'ըլլայ ԻԻՆԻՕՆԻ ապահովագրեալոց:

Աբեւելքի համար մասնաւոր զեղչեալ սակագոյց. Նպաստաւոր պայմաններ՝ ան. համեմատ կերպով աւելի ԳԵՐԱԶԱՆՑ քան ա՛ և է Ընկերութեան պայմանները: Ապահովագրութեան ամէն ձեւերը ամէնէն ժամանակաւոր գիներով, օրինակի համար՝

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Ի ԴԻՊ ՄԱՀՈՒ, ԽԱՒՆ, ԴՐԱՄՕԺԻՏԻ, ԷՆ. ԷՆ.:

Ընկերութեան Դրամատունն է ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՊԱՆՔԱՆ

Թուրքիոյ և Արեւելքի Ընդհ. Տնօրէնութիւն

Ընդհ. Տնօրէն ՍԻՄՈՆ ԴԱՅՍԷԼԵԱՆ

Գլխ. ՄԻՀՐԱՆ ՏԷՐ-ՆԵՐՍԷՍԵԱՆ

Պոլիս, Սուլթան-Համամ, Քաթրճը Օղլու Բասաժ:

Գործակալութիւնք Թուրքիոյ գլխաւոր քաղաքաց մէջ:

ՌՕՍԻԱ

COMPAGNIE ROSSIA D'ASSURANCES

ԱՊԱՀՈՎԱԳ. ԸՆԿ.

ՌՈՒՍԻՈՅ ԿԱՅՍԵՐ 1881ի ՀՐԱՄԱՆԱԳՐՈՎ ԱՐՏՕՆՈՒԱԾ

Ընկերութեան կեդրոնատեղին, Բեդերսպուրկ, իր մասնաւոր տեղիին մէջ

Ընկերութիւնը խիստ նպաստաւոր պայմաններով ապահովագրութիւններ կը կատարէ ընդդէմ հրդեհի, ամէն տեսակ արկածներու, ճամբորդութեան պատահարներու, երկաթուղիի ու շոգենաւի մէջ, ապրանքներու փոխադրութեան ու ցուցափեղկի ապակիներու խորտակուելուն դէմ:

Ընկերութեան դրամագլուխ, ամբողջապէս վճարուած	10,666,666 Ֆր.
Երաշխաւորութեան գումար	187,322,000 »
Ապահովագրեալներուն վճարուած գումար	581,115,000 »
1908 տարուան մէջ գանձուած ապահովագին ու տոկոս	83,232,000 »

Ամէն տեսակ տեղեկութեանց համար դիմել

Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղին, Սարեան Խան Վօյվոտա, Գալաթիա:

Գալաթիոյ գործակալութեան, Տիւսիզզատէ խան, Աչըր Էֆէնտի Ճատատէսի, թիւ 26

Տնօրէն, Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղին՝ Ա. ՀԻՒՐՄԻԶ 17

ՍԻՆԿԷՐ

ԿԱՅՍ. ՊԱԼԱՏԱՆ ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ

THE SINGER MANUFACTURING Cie.

Սինկէրի կարի մեքենաները զուտ անգլ. պողպատէ շինուած ըլլալով, իրենց տոկունութեամբ այնքան գնահատուած են, որ աշխարհս ամէն կողմը տարածուած են և բոլոր ընտանիքները, դերձակներն ու կօշկակարները լոկ Սինկէրի մեքենայ սկսած են գործածել: Սինկէր Ընկերութիւնը ցարդ 490է աւելի պատուոյ վկայական և չքաղաքամ ստացած է բոլոր ցուցահանդէսներէն:

Մասնաճիւղեր բոլանդակ Թուրքիոյ մէջ:

Սինկէրի մեքենաները կը ծախուին մշտնջեան Սինկէր Ընկերութեան վաճառատուներուն մէջ:

Բերա) 1. Մեծ փողոց, Պօն Մարշէի դիմաց, թիւ 343 և 343 կրկին:
) 2. » » Կալաթա Սէրայի դիմաց:

Կալաթա 1. Սինկէր խան Թիւնէլի տակ:
) 2. Թրամվայի կայարանին դիմաց:

Պոլիս) 1. Սուլթան Համամ թիւ 2:
) 2. Սուլթան Պայազիտ, Թրամվայի կայարանին դիմաց թիւ 13:

Սկիւտար) Զարչը Պոյը, թիւ 120:

Դասերը և նորոգութիւնները ձրի: Սինկէր Ընկերութեան կեդր. վարչատեղին կը գտնուի Բերա, Մեծ փողոց, թիւ 343 և 343 կրկին, Սարգիս պէյ Տիւզ Օղլուի տունը: 21

ՎԵՐԼՈՒԾՈՒՄԸ ՅՈՅՑ ՏՈՒԱԻ ԹԷ

ՆԷՍԼԷԻ ԿԱԹԸ

Իմնինի կատարեալ սնունդ մը կը կազմէ. բժիշկներուն եւ մայրերուն միաձայն վճռին համաձայն

ՆԷՍԼԷԻ ԿԱԹԸ

Թանկագին սնունդ մըն է տղոց եւ հիւանդներու համար: 50—38

ՔԱՌ ԱՍՈՒՆ ՏԱՐԻՆԵՐԷ Ի ՎԵՐ ՃԱՆՉՑՈՒԱԾ Է

Միլքմէյտ Պրէնտ Սուիս Միլքը

ԱՇԽԱՐՀԻ ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ՍՆՈՒՆԴՆ Է

Ամէն ոճոճ որ գործածած են այս կարգ՝ կ'ոգեւորեցին որ

ՄԻԼՔՄԷՅՏ ՊՐԷՆԴ ՍՈՒԻՍ ՄԻԼՔԸ

ԼԱՒԱԳՈՅՆ Է ՏՂՈՅ ՀԱՄԱՐ

ԿԵՆՍԱԿԱՆ ԿԵՐԴԱԿՈՒՐԻ ՀԱՄԱՐ ԵՒ ԱՄԷՆՑԱՒՆ ԵԼ ՕԳՏԱԿԱՐ

50—38

ԱՐԵՒԵԼՔԻ ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

ՊԱՇՏՕՆԵՆԵՐԸ

Պոլսոյ համար Բօսթ Լօքալ տարին	108 ղր.
» » » վեցամս.	60 »
Գաւառներու համար տարին.	108 »
» » » վեցամսեայ	60 »
Արտասահմանի համար. տարեկան	35 ֆր.
» » » վեցամսեայ	20 »

Թղթատարի ծախքը մեր վրայ. հասցէի փոփոխման համար 2 ղրշ.. բաժնեգիրները անպայման կանխիկ, ծանուցումներն առանձին կը տարկուին. դրամ ղրկելու ամենադիւրին եւ ժամանակաւորը Մանատոսքն է:

ՕՍՄ. ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՔԻ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

Ա.ԶԳ.— Հանր. Պարտքի Վարչութեան ըմպելարանին չանագործումը ամուրդի դրուած ըլլալով երեք տարուան համար սկսեալ 1326 մարտ 1էն, անոնք որ կ'ուզեն ստանձնել այդ գործը, պարտին կնքեալ պահարանով իրենց առաջարկը յղել մինչև 1910 փետր. 114, երկուշաբթի օր, կէս օրէն յետոյ ժամ 2. իրենց վերջնական գինը նշանակելով գոց նամակի մէջ: Ցանձնառութեանց տեսակը չանագրգռուողներու տրամադրութեան տակ կը գտնուի, կեդր. Վարչութեան մատակարարական հիւղին մէջ:

Ընդհ. Տնօրէնութիւն

9/22 Յունվար 1910 5—3